

**Ranuan kristillisen
kansanopiston
opetussuunnitelma
oppivelvollisille**

Ranuan kristillisen kansanopiston opetussuunnitelma oppivelvollisille

Nimi	Ranuan kristillisen kansanopiston opetussuunnitelma oppivelvollisille
Perusteen nimi	Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2021
Päätösnumero	/2022
Hyväksyjä	Ranuan Kristillisen kansanopisto yhdistys ry:n johtokunta
Päätöspäivämäärä	29.7.2022
Voimaantulopäivämäärä	1.8.2022
Pdf luotu	20.6.2022

SISÄLTÖ

1. Koulutuksen tehtävä, rakenne ja laajuus.	1
2. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma.	3
3. Koulutuksen toteuttaminen.	4
3.1. Arvoperusta.	4
3.2. Oppimiskäsitys.	4
3.3. Toimintakulttuuri.	5
3.4. Opiskeluympäristö ja työtavat.	5
3.5. Yhteistyö eri tahojen kanssa.	6
4. Opiskelun ohjaus ja tuki.	8
4.1. Ohjauksen järjestäminen.	9
4.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	9
4.3. Opiskeluhoito [1].	10
4.4. Oppimisen ja opiskelun tuki.	10
4.5. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.	11
5. Opetuksen tavoitteet ja opiskelijan osaaminen.	12
5.1. Opetuksen yleiset tavoitteet.	12
5.2. Arjen taidot ja elämänhallinta, 4.00 op.	12
5.3. Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot, 4.00 op.	13
5.4. Vuorovaikutus- ja viestintätaidot, 4.00 op.	14
5.5. Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot, 4.00 op.	15
5.6. Aktiivinen kansalaisuus, 4.00 op.	16
5.7. Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot, 4.00 op.	17
5.8. Suuntautumisopinnot.	18
5.8.1. Polkuopinnot.	18
5.8.2. Erityisoppijoiden opinnot.	19
Arkielämäntaidot, 10.00 op.	19
Asumisen ja vapaa-ajan taidot, 2.00 op.	20
Hyvinvointia liikunnasta, 2.00 op.	21
Iloa musiikista, 1.00 op.	22
Kotitalous, 3.00 op.	22
Kodin ja ympäristön kunnossapito, 2.00 op.	23
Käsityö, 2.00 op.	24
Luova kuvailmaisuus, 1.00 op.	24
5.8.3. Kotitalous, 12.00 op.	25

5.8.4. Kuvataide, 8.00 op.	27
Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2.00 op.	27
Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2.00 op.	29
5.8.5. Liikunta ja hyvinvointi, 12.00 op.	30
5.8.6. Luonto- ja erätaidot, 12.00 op.	31
5.8.7. Tekninen työ ja teknologia, 12.00 op.	32
5.8.8. Tekstiilityö, 12.00 op.	33
5.8.9. Viestintä ja ilmaisu, 10.00 op.	35
Vuorovaikutus, 1.00 op.	36
Kirjoittaminen, 1.00 op.	36
5.8.10. Yhteiset opinnot.	37
Kristinuskon perusteet, 1.00 op.	37
Uskontokasvatus, 3.00 op.	38
Elämänkaaripinnat, 1.00 op.	38
Laitoskeittiössä ja siivouksessa toimiminen, 2.00 op.	39
Ympäristökasvatus, 1.00 op.	40
5.8.11. Pitkät valinnat.	40
Kotitalous, 8.00 op.	41
Kuvaviestintä, 8.00 op.	43
Luontotaidot, 8.00 op.	43
Liikunta ja hyvinvointi, 8.00 op.	44
Ohjaus, kasvatus ja hoito, 8.00 op.	45
Tekstiilityö, 8.00 op.	46
Tekninen työ, 8.00 op.	47
5.8.12. Lukio-opinnot opistossa.	48
Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (ENA1), 1.00 op.	48
Englanti globaalina kielenä (ENA2), 3.00 op.	49
Fysiikka luonnontieteenä (FY1), 1.00 op.	50
Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (FY2), 1.00 op.	51
Geometria (MAA3), 2.00 op.	52
Luvut ja yhtälöt (MAY1), 2.00 op.	52
Vuorovaikutus 1 (ÄI3), 1.00 op.	53
Kirjallisuus 1 (ÄI4), 2.00 op.	54
Kirjoittaminen (ÄI6), 1.00 op.	54
Vuorovaikutus 2 (ÄI7), 1.00 op.	55
Omat kuvat, jaetut kulttuurit (KU1), 2.00 op.	56
Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt(KU2), 2.00 op.	57

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (UE1), 2.00 op.	58
5.8.13. Lyhyet valinnat.	59
Edullista ruokaa opiskelijoille, 2.00 op.	59
Tarjottavia kodin juhliin, 2.00 op.	60
Hygieniapassikoulutus, 1.00 op.	60
Kudonta, 2.00 op.	61
Makramee, 2.00 op.	62
Vaateompelu, 2.00 op.	62
Koru- ja hopeatyö, 1.00 op.	63
Piirustus ja maalaus, 2.00 op.	64
Muovailu ja rakentelu, 2.00 op.	64
Luonto- ja elämysliikunta, 2.00 op.	65
Palloilu, 1.00 op.	66
Rentoutuminen ja stressinhallinta, 2.00 op.	67
Ylitä itsesi – viestintäkurssi rohkaistujille, 2.00 op.	67
Kamarikuoro, 3.00 op.	68
Opistokuoro, 2.00 op.	69
Huilunsoitto, 1.00 op.	70
Pianonsoitto, 1.00 op.	70
Urkujen soitto, 1.00 op.	71
Yksinlaulu, 1.00 op.	72
Laulutaidon kehittäminen, 1.00 op.	73
Englanti, 2.00 op.	73
Fysiikka, 2.00 op.	74
Uskonto, 2.00 op.	75
6. Oppimisen ja osaamisen arviointi.	77
6.1. Arvioinnin yleiset periaatteet.	77
6.2. Todistukset.	78

1. Koulutuksen tehtävä, rakenne ja laajuus

Oppivelvollisuuden laajentuessa perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeen oppivelvollisuutta voi suorittaa myös vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 7 a luvussa tarkoitetussa koulutuksessa enintään yhden vuoden ajan, vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa kuitenkin kyseisen koulutuksen keston ajan [1]. Oppivelvollisille suunnattua koulutusta saavat järjestää kansanopistojen ylläpitäjät, joille on myönnetty kansanopiston ylläpitämislupa [2].

Koulutuksen tavoitteena on edistää opiskelijan omaehtoista oppimista ja antaa opiskelijalle valmiudet opintojen jatkamiseen perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Koulutuksen tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden elämänhallintataitoja ja antaa opiskelijoille valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen [3].

Koulutuksessa vahvistetaan opiskelijan perusvalmiuksia, opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja, opetus- ja tiedonalojen kielen hallintaa sekä tieto- ja viestintätaitoja siten, että opiskelijalla on valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta. Lisäksi kansanopisto-opintoihin sisältyy valinnaisia suuntautumisopintoja. Kansanopisto-opintojen aikana vahvistetaan nuoren oppimisvalmiuksia, elämänsuunnittelutaitoja, opiskelu- ja työelämätaitoja, tunnistetaan oppimisen vaikeudet, tuetaan nuoren kykyä tehdä tulevaisuutta koskevia suunnitelmia ja autetaan nuorta löytämään motivaationsa. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu luo oppivelvollisuusikäiselle nuorelle opiskelijalle mahdollisuuksia vahvistua ihmisenä, itsenäistyä, oppia oman elämän hallintaa ja sosiaalisia taitoja sekä löytää voimavaroja oman tulevaisuuden suunnitteluun. Opiskelu vahvistaa nuoren itsetuntoa, uskoa omiin kykyihin ja auttaa löytämään omat kiinnostuksen kohteet. Internaattimuotoisuuden mukanaan tuoma kokonaisvaltainen pedagogiikka ja palvelut ovat opetuksen suunnittelun lähtökohtana myös silloin, kun opiskelija ei omasta valinnastaan asu internaatissa.

Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulunsa päättänyt kansanopiston oppivelvollisuuskoulutuksen suorittanut nuori kykenee siirtymään toiselle asteelle, omaa valmiudet toisen asteen tutkinnon suorittamiseen ja löytää reittinsä työelämään.

Kansanopisto oppimisympäristönä vahvistaa nuoren motivaatiota ja tarjoaa nuorelle uusia kiinnostuksen kohteita. Kansanopistossa voi valinnaisten suuntautumisopinnoissa tutustua eri koulutusvaihtoehtoihin. Koulutus tapahtuu kokonaisvaltaisessa ja yhteisöllisessä oppimisympäristössä, jossa vahvistetaan opiskeluvalmiuksia, parannetaan nuoren edellytyksiä jatko-opintoihin ja valmiuksia valita oma koulutusalanensa. Lisäksi kehitetään opiskelijan elämänhallintataitoja ja osallisuutta. Opintoihin sisältyvät lisäksi opiskelijan tarpeiden mukaan opinto-ohjaus, opiskelijahuollon palvelut sekä ohjattu asuminen.

Opiskelijaksi ottamisesta oppilaitokseen päättää kansanopiston ylläpitäjä. Opiskelijaksi ottamisessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Opiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän. Opiskelijaksi voidaan erityisestä syystä ottaa myös henkilö, jolla kansanopiston ylläpitäjä katsoo muutoin olevan riittävät edellytykset opinnoista suoriutumiseen [4].

Kansanopiston ylläpitäjä päättää mahdollisesti järjestettävistä valinta- tai soveltuvuuskokeista. Kansanopiston ylläpitäjä päättää jatkuvasta hausta ja siihen liittyvistä hakuajoista ja -menettelyistä. Opiskelijavalinnassa voidaan käyttää valtakunnallista hakumenettelyä. Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijaksi ottamista koskeva hallintolain 7 luvun mukainen hallintopäätös. [5] Opiskelijan opiskelu-oikeus alkaa kansanopiston ylläpitäjän päättämänä ajankohtana [6]. Koulutuksen voi aloittaa oppilaitoksen kanssa sopien myös kesken lukukauden. Näin voidaan saada opintojen piiriin opintonsa keskeyttäneitä nuoria, mikäli opistossa on vapaita opiskelupaikkoja.

Koulutus on tarkoitettu peruskoulunsa päättäneille nuorille, ja erityisesti heille, jotka eivät löydä opiskelupaikkaa peruskoulun jälkeen tai jotka ovat keskeyttäneet opintonsa toisella asteella. Kansanopisto-opinnot tarjoavat nuorelle mahdollisuuden kasvaa kohti omaa täyttä potentiaaliaan

ja luovat pohjaa oppimiselle koko elämän jatkuvana prosessina. Peruskoulunsa päättäneiden nuorten opiskeluvalmiuksia tuetaan kansanopistossa siten, että oppivelvollisuusikäinen nuori löytää oman opiskelutyykinsä ja selkeyttää jatko-opiskelumahdollisuutensa. Kansanopiston opinnoissa voidaan tukea yksilöllisen identiteetin ja minäkuvan kehittymistä. Kansanopisto-opiskelu tarjoaa myös mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin. Koulutus auttaa nuoria, joiden perustaidot, elämänhallintataidot tai motivaatio eivät ole riittäviä ja nuoria, jotka tarvitsevat lisäohjausta löytääkseen oman alansa.

Koulutuksen kohderyhmiä ovat erityisesti seuraavat:

- nuoret, jotka haluavat parantaa perustaitoja ja opiskeluvalmiuksia
- nuoret, jotka haluavat selkiyttää tulevaisuuden suunnitelmiaan
- nuoret, jotka ovat keskeyttäneet ammatillisen koulutuksen tai lukion ja etsivät uutta suuntaa
- nuoret, jotka tarvitsevat tukea elämänhallintavalmiuksien ja arjen taitojen vahvistamisessa
- nuoret, jotka tarvitsevat hyvinvointinsa tukemista menestyäkseen toisen asteen opinnoissa
- nuoret, jotka tarvitsevat oppimisympäristön, jollaista muilla koulutusmuodoilla ei ole tarjolla
- nuoret, jotka hyötyvät yhteisöllisyydestä ja henkilökohtaisesta tuesta

Koulutus on laajuudeltaan vähintään 34 opiskelijaviikkoa ja koulutus voi kestää enintään yhden vuoden. Koulutuksen kestosta voidaan kuitenkin poiketa, jos kansanopiston ylläpitäjän 4 §:ssä tarkoitetun ylläpitämisluvan pääasiallinen tai osittainen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Tällöin suoritus aika määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Kansanopiston ylläpitäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritus aika voi olla kuitenkin enintään kolme vuotta [7].

Oppivelvollisille suunnatun kansanopiston järjestämän koulutuksen vähimmäispituus on vapaan sivistystyön lain mukaan 34 opiskelijaviikkoa. Opiskelijaviikoksi katsotaan kansanopistossa sellainen yhden opiskelijan viiden työpäivän pituinen opiskelujakso kansanopistossa, jonka aikana hän on saanut ohjattua opetusta keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä.

Yksi opintopiste vastaa opiskelijan noin 27 tunnin keskimääräistä työpanosta. Käytännössä yhden opintopisteen suorittamisen vaatima työmäärä voi vaihdella paljonkin opiskelijan valmiuksien mukaan. Näin ollen oppivelvollisille suunnatun vähintään 34 opiskelijaviikkoa kattavan koulutuksen opintopistemäärä on vähintään 53.

Koulutuksen osaamiskokonaisuudet ja niiden vähimmäisopintopistemäärät ovat seuraavat:

- Arjen taidot ja elämänhallinta (vähintään 4 opintopistettä)
- Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot (vähintään 4 opintopistettä)
- Vuorovaikutus- ja viestintätaidot (vähintään 4 opintopistettä)
- Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot (vähintään 4 opintopistettä)
- Aktiivinen kansalaisuus (vähintään 4 opintopistettä)
- Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (vähintään 4 opintopistettä)
- Valinnaiset suuntautumisopinnot Ranuan kristillisessä kansanopistossa: Opintopolun opinnot 12op, Kaikille yhteiset opinnot 9 op, Pitkävalinta 8 op, Lyhyet valinnat 3 -15 op

[1] Oppivelvollisuuslaki 4 §.

[2] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 b §.](#)

[3] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 a §.](#)

[4] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 d §.](#)

[5] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 e §.](#)

[6] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 h §.](#)

[7] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 b §.](#)

2. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

Opetushallitus päättää koulutuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja arvioinnista sekä opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista. Kansanopiston ylläpitäjän tulee hyväksyä tässä luvussa tarkoitettua koulutusta varten opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma hyväksytään erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten [1]. Opetusta voidaan tarjota sen mukaan, miten kyseisen oppilaitoksen ylläpitämisluvassa on määritelty. Opetussuunnitelman hyväksyy kunkin oppilaitoksen, sen ylläpitäjän tai muun koulutuksen tarjoajan sen omassa johtosäännössä tai vastaavassa hallinnollisessa asiakirjassa päättämä taho.

Nämä kansanopistojen pitkien linjojen opetussuunnitelman perusteet on tarkoitettu 1.8.2021 alkavaa uutta koulutustehtävää varten eli näitä on noudatettava niissä kansanopistojen pitkien linjojen koulutuksissa, jotka ovat osa oppivelvollisuutta. Näitä opetussuunnitelman perusteita voidaan kuitenkin hyödyntää myös muussa kansanopistojen vapaan sivistystyön koulutuksessa.

[1] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 c §.](#)

3. Koulutuksen toteuttaminen

3.1. Arvoperusta

Kansanopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vapaan sivistystyön koulutuksen tavoite kuvaa sivistysihannetta, jossa pyrkimyksenä on jatkuva kehittyminen ja uuden luominen sekä yksilön kehittymispotentiaaliin perustuva inhimillinen kasvu. Jokainen yksilö on ainutlaatuinen ja hän rakentaa omaa yksilöllistä identiteettiään sekä vastuullista toimijuuttaan yhteiskunnassa. Koulutuksessa kaikkia opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Yhteisen tehtävän lisäksi jokaisella kansanopistolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä oppilaitoksen ylläpitämislupa, jossa voidaan painottaa myös oppilaitoksen arvo- ja aatetaustaa, kasvatustavoitteita tai erityisiä koulutustehtäviä. Kansanopiston arvoperusta voi näkyä suuntautumisopintojen tarjonnassa, toimintakulttuurissa ja internaatin vapaa-ajan toiminnassa.

Ranuan kristillisen kansanopiston toiminnassa pidetään esillä kristillisiä arvoja: uskoa elämän kantavana voimana, lähimmäisestä huolehtimista, anteeksi antamista ja Jumalan sanan mukaista elämäntapaa.

3.2. Oppimiskäsitys

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnattujen pitkien linjojen opetuksen ydintavoitteena on, että opiskelija löytää elämälleen suunnan ja itselleen merkityksellisen tulevaisuuspolun. Opiskelija oppii kokonaisvaltaisesti elämän eri osa-alueet huomioivassa yhteisössä ja kasvaa sekä yhteisön että yhteiskunnan jäseneksi ja jäsenenä. Pedagoginen toiminta tukee opiskelijan sosiaalista kasvua ja edistää nuoren omaehtoista oppimista. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa ja potentiaalinsa ja kehittämään niitä edelleen omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti sisäoppilaitoksessa hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja opiskelijan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin kansanopisto oppimisympäristönä voi tarjota oppivelvollisuusikäiselle nuorelle osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää hänen oppimistaan.

Opettajan toiminnassa korostuvat ohjauksellisuus sekä ymmärrys ja kyky tukea opiskelijoiden erilaisiin lähtökohtiin perustuvia ja yksilöllisesti eteneviä oppimisprosesseja. Opettajan ja opiskelijan dialogisessa kohtaamisessa on lähtökohtana avoimuus, läsnäolo, tasavertaisuus, luottamus, keskinäinen kunnioitus ja hyväksyntä. Opiskelijan kokemusta siitä, että hän tulee nähdyksi, kuulluksi ja arvostetuksi, pidetään koulutuksessa tärkeänä lähtökohtana. Opiskelun aikana harjoitellaan ja tunnistetaan yhdessä opiskelijan kanssa erilaisia tapoja oppia, jotta kukin opiskelija voi löytää omat vahvuutensa oppijana.

Ranuan kr. kansanopistossa opettaja nähdään turvallisen oppimisympäristön luojana, joka ohjaa kohti oppimistavoitteita. Oppimisprosessin aikana innostetaan opiskelijoita tuomaan esiin omia näkemyksiään ja ajatuksiaan sekä pyritään löytämään uudesta asiasta opiskelijan arkeen liittyviä yhtymäkohtia. Opiskelija on aktiivinen oppija, jonka sisäinen yritteliäisyys opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pyritään sytyttämään. Opiskelijaa rohkaistaan elinikäiseen oppimiseen. Oppimisen nähdään pohjautuvan osin konstruktiviseen ja osin kontekstuaaliseen oppimisnäkemykseen.

Tavoitteena on yhdistää oppiminen aitoon elämään. Tulevaisuuden työelämätaitoja, yrittäjyyttä, kestäväää elämäntapaa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista edistetään kaikessa oppimisessa.

3.3. Toimintakulttuuri

Kansanopisto vaalii toiminnassaan hyvän oppimisympäristön kulttuuria. Opiskelijan hyvinvointi ja turvallinen arki on tärkeää. Vuorovaikutus oppimisympäristössä on monipuolista ja suunnittelussa huolehditaan ympäristövastuusta ja kestävästä kehityksestä. Oppimisympäristössä huomioidaan suomalaisen yhteiskunnan moninaisuus ja se on osa kansanopistojen toimintakulttuuria. Kulttuurinen moninaisuus on osa opistojen arkea. Erityisesti panostetaan osallisuuteen ja kansanopiston henkilöstön ja opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen.

Kansanopiston opinnoissa ja vapaa-ajan ohjauksessa tuetaan aktiivista kansalaisuutta kannustamalla opiskelijoita ilmaisemaan itseään, neuvottelemaan, ratkaisemaan ristiriitoja ilman väkivaltaa, tunnistamaan ja hyväksymään erilaisuutta ja toimimaan demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti. Kansanopistovuoden aikana oppivelvollisuusikäinen nuori kasvaa vapaan sivistystyön lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Häntä rohkaistaan vapauteen tehdä vastuullisesti itsenäisiä päätöksiä. Sisäoppilaitosmuotoinen toteutustapa ja oppimisympäristön yhteisöllisyys mahdollistaa oppivelvollisuusikäisen nuoren kokonaisvaltaisen tukemisen. Ohjattu vapaa-ajantoiminta ja oppivelvollisuusikäisen nuoren omien harrastusten ja mielenkiinnonkohteiden hyödyntäminen auttavat esimerkiksi fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Kansanopisto on opiskelijoiden ja henkilökunnan muodostama yhteisö ja sisäoppilaitos, jossa oppiminen perustuu jokaisen osallisuuteen opiskelussa ja ruokailussa sekä opistossa asuvien opiskelijoiden osalta myös vapaa-aikana ja asumisessa. Kansanopistossa koko henkilöstö osallistuu omassa tehtävässään opiskelijan ohjaukseen ja tukitoimiin.

Ranuan kristillisessä kansanopistossa tuetaan opiskelijoiden kasvua aktiiviseen ja demokraattiseen kansalaisuuteen, ja osallistuminen ja vaikuttaminen on jokaisen opiskelijan oikeus. Opiskelija osallistuu lukuvuoden aikana opiskelijakuntatoimintaan ja sitä kautta oppilaitoksen kehittämistyöhön sekä päätöksentekoon. Opiskelijoita innostetaan järjestämään pieniä ja isoja tapahtumia sekä kehittämään luovuutta ja toiminnallisuutta oppilaitoksen arjessa.

3.4. Opiskeluympäristö ja työtavat

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatut pitkät linjat ovat henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan perustuvia. Kokonaisuuteen kuuluu opiskelun lisäksi opinto-ohjaus, opiskeluhuolto sekä ohjattu asuminen. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa yhdessä opiskelijan kanssa määritetään opintojen keskeiset tavoitteet ja tarvittava ohjaus, jolla parannetaan nuoren valmiuksia suuntautua jatko-opintoihin, selkeytetään urasuunnittelua, kehitetään elämän suunnittelutaitoja sekä parannetaan oppimisvalmiuksia.

Kansanopiston sisäoppilaitosmuoto antaa nuorelle turvallisen ympäristön itsenäistyä ja kasvaa kantamaan vastuuta. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa sosiaalisia vuorovaikutustaitoja sekä antaa oppivelvollisuusikäiselle nuorelle mahdollisuuden ammattilaisten avulla ja vertaisten seurassa vahvistua ihmisenä, itsenäistyä, oppia oman elämän hallintaa ja löytää voimavaroja tulevaisuuden kohtaamiseen.

Opetuksen edellyttämät oppimateriaalit sekä työvälineet ja työasut ovat opiskelijalle maksuttomia. Maksuttomia eivät kuitenkaan ole erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat välineet.

3.5. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Koulutusta toteuttaessaan kansanopisto tekee yhteistyötä alaikäisen nuoren huoltajien, perusopetuksen, toisen asteen, vapaan sivistystyön ja korkeakoulujen, kunnan terveydenhuollon, nuorisotyön ja sosiaalitoimen, työelämän, kolmannen sektorin sekä työpajojen kanssa.

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Koulutuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien ja kotien kanssa. Lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Se vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu oppilaitoksen toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatuista pitkistä linjoista kerrotaan koulutusmuotona. Sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, yhteisöllisestä opiskeluhuollosta ja muusta oppimisen tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on oppilaitoksella. Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttamisesta. Oppilaitoksen ylläpitäjän tulee määräajoin selvittää opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen toiminnasta.

Oppivelvollisen huoltajan tai muun laillisen edustajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppivelvollisen opintojen edistymistä ja ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, jos oppivelvollinen ei suorita opintojaan opiskelusuunnitelmansa mukaisesti. Jos oppivelvollinen on aikeissa keskeyttää oppivelvollisuutensa suorittamisen, koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä oppivelvollisen ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa mahdollisuudet suorittaa opintoja muussa oppimisympäristössä tai hakeutua muuhun koulutukseen. Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä toisen koulutuksen järjestäjän kanssa.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa koulutuksessa tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tuettaessa nuorta hänen hakeutuessaan opiskelemaan, opiskelujen aikana ja nuoren siirtyessä jatko-opintoihin. Yhteistyön tulee olla suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään yhteistyötahot, yhteistyön tavoitteet ja muodot.

Koulutukseen hakeutumisvaiheessa, opintojen alussa sekä myös koulutuksen päättyessä yhteistyö kunnan, alueen nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, perusopetuksen järjestäjien ja järjestöjen kanssa on keskeistä. Yhteistyön avulla seurataan, että nuori aloittaa ne opinnot, joihin hän on hakeutunut ja nämä tahot tukevat osaltaan nuorta opintoihin kiinnittymisessä, opiskelumotivaation säilyttämisessä sekä opintojen jatkamisessa. Oppivelvollisuuslain (§11)

mukaisesti perusopetuksen järjestäjän tulee elokuussa vielä tarkistaa, että nuori on aloittanut siinä koulutuksessa, johon hänet on valittu.

Opiskelun aikana laaja yhteistyöverkosto mahdollistaa oppimisympäristön monipuolisuuden. Kansanopistokoulutuksen aikana nuori selkeyttää tulevaisuudensuunnitelmiaan. Tämä edellyttää yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten, vapaan sivistystyön oppilaitosten, työelämän sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Nuoren tulee päästä tutustumaan erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin, tulevaisuuden suunnitelmien mukaisiin jatko-opinto- ja työelämävaihtoehtoihin. Muut oppilaitokset, työpaikat, työpajat ja kolmannen sektorin järjestöt voivat toimia näin myös oppimisympäristöinä.

Nuoren kasvua ja sosiaalisten taitojen kehittymistä tukee kansanopiston vapaa-ajan toiminta. Vapaa-ajan toiminnan järjestämisessä opiston alueen harraste-, liikunta- ja kulttuurijärjestöt ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on erittäin tärkeää tilanteessa, jossa nuori on aikeissa keskeyttää opintonsa. Oppivelvollisuuslain (§12) mukaisesti koulutuksen järjestäjällä on ohjaus- ja seurantavastuu opintojen etenemisestä ja keskeyttämistilanteessa ohjaamisesta muihin opintoihin tai palveluihin. Keskeyttämistilanteessa nuori ohjataan vaihtoehtoiseen oppimisympäristöön, muuhun koulutukseen, jossa oppivelvollisuutta voi suorittaa. Koulutuksen järjestäjän tulisi keskeyttämistilanteessa myös tarkistaa oppivelvollisen saaman ohjauksen ja tukitoimien riittävyys. Oppivelvollista tulisi tarpeen mukaan ohjata hakemaan myös muita tarpeellisia tukipalveluita, kuten opiskeluhuollon palveluita, sosiaali- ja terveyspalveluita tai Kansaneläkelaitoksen tarjoamia kuntoutuspalveluita.

Ranuan kristillinen opisto toimii yhteistyöverkostossa Jämsän ja Reisjärven kristillisten kansanopistojen kanssa ja tekee aktiivista yhteistyötä muiden alueen oppilaitosten, yritysten, työpaikkojen ja muiden yhteisöjen kanssa. Ranuan kristillinen opisto osallistaa myös koteja ja huoltajia sekä tekee tiivistä yhteistyötä taustayhteisön ja siihen liittyvien organisaatioiden kanssa.

4. Opiskelun ohjaus ja tuki

Oppivelvollisen on hakeuduttava perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuskoulutukseen ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan tai aikuisten perusopetuksen päättymistä. Oppivelvollisen on hakeuduttava oppivelvollisuuskoulutukseen myös, jos hän aikoo keskeyttää opintonsa tai jos opintojen suorittaminen muutoin päättyy ennen oppivelvollisuuden päättymistä. Hakeutumisvelvollisuus jatkuu, jos oppivelvollinen ei saa tai vastaanota opiskelupaikkaa [1].

Oppivelvollisuuslain 4 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu alkaa, kun oppivelvollinen on aloittanut opintonsa koulutuksen järjestäjän opiskelijana. Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy, kun oppivelvollisen opiskeluoikeus tai oppivelvollisuus päättyy [2].

Oppivelvollisella on oikeus saada riittävästi oppilaanohjausta tai opinto-ohjausta sekä muuta ohjausta pykälässä säädettyjen hakuvelvoitteidensa täyttämiseksi [3]. Opiskelun ohjauksen ja tuen tarkoitus kansanopistoissa on mm. tukea ja ohjata opiskelijaa siten, että hän kykenee tekemään tarkoituksenmukaisia ja hänelle soveltuvia koulutusta ja uravalintaa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen tehtävänä on myös tukea opiskelijaa opiskelun aikaisessa elämäntilanteessaan. Ohjauksen tarkoituksena on lisätä opiskelijan valmiuksia ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja omasta elämästä laajemmin. Ohjauksen keinoin voidaan tukea oppimaan oppimista, kehittää opiskelutaitoja, tukea itsearviointitaitojen kehittymistä, vahvistaa opiskelijan itsetuntoa ja parantaa hänen ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Kansanopistot ovat sisäoppilaitoksia ja siksi myös vertaistuki on osa opiskelun ohjausta ja tukemista.

Opiston henkilöstö antaa kullekin opiskelijalle tämän tarvitsemaa aikaa, huomiota ja kunnioitusta sekä neuvontaa ja tukea. Opetus- ja muu henkilöstö vastaa erilaisten opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tekee yhteistyötä tarvittavien ohjaus- ja tukihenkilöstöön kuuluvien asiantuntijoiden kanssa. Opistolla varmistetaan, että opiskelijat tiedostavat oikeutensa ja vastuunsa omasta oppimisestaan ja opintomenestyksestään. Opetus- ja muu henkilöstö tukee opiskelijaa yksilöllisen oppimispolun löytämisessä ja sen mukaan etenemisessä.

Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista opiskelun ohjausta sekä jatko-opintoihin että uravalintoihin liittyvää ohjausta. Ohjaus on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan muuttuvissa elämäntilanteissa ja oppii arvioimaan omia osaamistarpeitaan tulevaisuutta ajatellen. Kansanopistossa opiskeleminen antaa yhteiskunnallisia valmiuksia ja taitoja ja ohjaus tukee niitä. Ohjaus myös tukee opiskelijan kehitystä ja hyvinvointia ja antaa aineksia itsetuntemukseen, itseohjautuvuuteen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen samalla kuin opiskelijan luottamus omaan osaamiseen kehittyy.

Nuoren opiskelua tuetaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjauksessa on huomioitava opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, osaaminen ja elämäntilanne.

Erityisesti on kiinnitettävä huomioita niiden opiskelijoiden tukemiseen ja ohjaukseen, joilla on opiskelu- tai oppimisvaikeuksia tai elämänhallintaan liittyviä haasteita. Mikäli opiskelun alussa tai aikana havaitaan joitakin opiskelijoiden fyysiseen, psyykkiseen tai sosiaaliseen tilanteeseen liittyviä seikkoja, jotka tulisivat vaikeuttamaan opinnoissa etenemistä, on tilanne selvitettävä mahdollisimman pian ja pyrittävä löytämään keinoja opiskelijan tukemiseen. Oppilaitos ja sen ylläpitäjä voi tarpeellisia tukitoimia pohtiessaan tehdä yhteistyötä tarvittaessa paikallisten tai alueellisten eri alan asiantuntijoiden kanssa opiskelijan opiskeluvaikeuksien ratkaisemiseksi.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 7 a luvussa tarkoitettua koulutusta suorittavan oppivelvollisen on ennen koulutuksen päättymistä hakeuduttava 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tutkintotavoitteiseen koulutukseen oppivelvollisuuslain edellyttämällä tavalla[4].

[1] Oppivelvollisuuslaki 10 §.

[2] Oppivelvollisuuslaki 12 §.

[3] Oppivelvollisuuslaki 10 §.

[4] Oppivelvollisuuslaki 10 §.

4.1. Ohjauksen järjestäminen

Ohjausta järjestetään yksilöllisesti tai yhteisöllisesti, henkilökohtaisena ohjauksena, ryhmäohjauksen tai vertaisohjauksen sekä näiden yhdistelmänä. Kansanopistoissa yhteisöllinen ohjaus korostuu. Opistoilla on mahdollisuus toteuttaa ohjausta eri muodoin ja toimintatavoin.

Ohjausta voidaan toteuttaa tarvittaessa yhteistyössä työelämän kanssa, jolloin siinä voidaan huomioida opiskelijan jatkokoulutus- ja urasuunnitelmia. Opinto-ohjauksella on keskeinen rooli myös työelämäyhteistyössä ja erilaisten koulutusyhteistyömahdollisuuksien toteuttamisessa, kuten oppilaitokseen tutustumisessa.

Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijoita siten, että he voivat onnistua opinnoissaan, motivoituvat jatkamaan opiskelua ja löytävät paikkansa seuraavan koulutusvaiheen opinnoissa. Keskeiset ohjaukselliset tavoitteet kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Ohjauksessa korostuu opiskelijan henkilökohtainen ohjaus. Jokainen opiskelija tarvitsee jatkuvaa myönteistä ja rakentavaa palautetta sekä onnistumisen kokemuksia. Näissä opiskelun ohjauksella on keskeinen rooli. Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelussa ja sekä jatko-opiskelussa että työelämässä tarvittavien taitojen kehittymistä. Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus tutustua myös käytännössä erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin, kuten lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Henkilökohtainen ohjaus on erityisen tärkeää jatko-opintoihin liittyvissä kysymyksissä ja jatko-opintoihin hakeuduttaessa. Ohjauksen avulla opiskelijaa autetaan suunnittelemaan kansanopistokoulutuksen jälkeisiä opintoja ja tuetaan käytännön hakumenettelyissä.

Opetuksessa ja ohjauksessa opiskelijoiden kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet otetaan huomioon.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten opiskelijoiden opiskelutavoitteissa ja opiskelujen sisältöjen valinnassa otetaan huomioon opiskelijoiden vaihteleva opetuskielen taito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Opetuskielen taitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla. Tavoitteena on vahvistaa osaamisen laajenemista arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteelliseen ajattelun kieleen. Opiskelijoiden tulee saada myös valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä omien ajatusten, tunteiden ja mielipiteiden ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuskielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksessa arvostetaan ja voidaan hyödyntää myös muita opiskelijoiden osaamia kieliä.

Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehitystä tuetaan monipuolisesti. Tavoitteena on tukea monikielisyyttä sekä opettaa opiskelijoita arvostamaan eri kieliä ja kulttuureja.

4.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta. Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan yksilölliset koulutusta ja kehittymistä koskevat tavoitteet sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Kansanopisto laatii ja päivittää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman yhdessä opiskelijan kanssa ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä. [1] Vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa huomioidaan opiskelijan lähtökohdat ja valmiudet ja koulutuksen tavoitteet asetetaan realistisesti ja opiskelijan vahvuuksia hyödyntäen huomioiden mahdollisuus koulutuksen keston pidentämiseen enintään kolmeen vuoteen. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa hyödynnetään myös tilanteissa, joissa opiskelija aloittaa opinnot kesken vuoden tai siirtyy seuraaviin opintoihin ennen lukuvuoden päättymistä.

Laadukkaiden ohjaus- ja tukipalvelujen järjestämiseksi opiskelusuunnitelmissa tulisi kuvata seuraavat asiakokonaisuudet:

- Miten opiskelijan mahdollisesti tarvitsema elämäntilanteeseen liittyvä ohjaus on järjestetty?
- Millaista apua opiskelija saa jatko-opintojen suunnittelussa, koulutukseen hakemisessa, pääsykokeisiin valmistautumisessa jne?
- Miten jatko-opintojen kannalta keskeisten opiskelutaitojen kehittymistä tuetaan (opiskelutekniikat, itsenäisen opiskelun taidot ja itseohjautuvuus, kriittinen lukutaito, tieteellinen kirjoittaminen, opiskelu tietoverkoissa, oppimisen vaikeuksien selvittäminen ja huomiointi)?
- Miten opiskelija tekee henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman kansanopistovuoden ajalle, miten suunnitelman tekoa ohjataan (HOPS-keskustelut) ja miten suunnitelmaa seurataan yhdessä opiskelijan kanssa?
- Miten tavoitteellisuus ja henkilökohtaiset tavoitteet huomioidaan?

[1] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 f §.](#)

Ranuan kr. kansanopistossa opiskelijoille laaditaan HOPS, jossa näihin kysymyksiin vastataan. Opistossa on myös erillinen ohjaussuunnitelma opistovuoden ajalle.

4.3. Opiskeluhoolto [1]

Opiskeluhoolto on opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskelijan etu on etusijassa opiskeluhoollissa. Opiskelijalla on oikeus maksuttomaan opiskelijahuoltoon. Opiskeluhoollon palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Yksityinen koulutuksen järjestäjä voi päättää järjestää näitä palveluja kokonaan tai osittain omana toimintana ja omalla kustannuksella.

Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ennaltaehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, turvallisuuden ja huolenpidon ilmapiiriä opetuksessa. Jokaisella opiskelijalla on myös oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon, joka voi olla sekä ehkäisevää että tukea antava. Yksilökohtaista opiskeluhoolltoa toteutetaan opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella.

Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat opiskelijan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määrääjässä. Opiskelijan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Monialainen yhteistyö on keskeistä. Opiskeluhoolltoa ohjaa luottamuksellisuus ja kunnioittava suhtautuminen opiskelijaan ja huoltajaan.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten Ranuan Kristillisessä kansanopistossa laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhoolltosuunnitelma.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskeluhoolltosuunnitelman toteutumista.

[1] [Oppilas ja opiskelijahuollolaki \(1287/2013\) 13 §.](#)

4.4. Oppimisen ja opiskelun tuki

Opiskelijalle annetaan tarvittaessa oppimisen ja opiskelun tukea. Käytettävät tukimuodot määritellään opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Opiskelijaa opettavat opettajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset muutokset kirjataan. Koulutuksen järjestäjän tulisi keskeyttämistilanteessa myös tarkistaa oppivelvollisen saaman ohjauksen ja tukitoimien riittävyys. Oppivelvollista tulisi tarpeen mukaan ohjata hakemaan myös muita tarpeellisia tukipalveluita, kuten opiskeluhoollon palveluita, sosiaali- ja terveystalveluita tai

Kansaneläkelaitoksen tarjoamia kuntoutuspalveluita[1]. Vaikeasti vammaisten koulutuksessa huomioidaan vammaispalvelulain vaatimukset sekä esteettömyysmääräykset.

Myönteinen ja kannustava palaute edistää opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Samalla opiskelijan itsearviointitaidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opettajat ohjaavat opiskelijaa oppimaan oppimisen taidoissa, kantamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään sekä käyttämään erilaisia opiskelumenetelmiä.

[1] Oppivelvollisuuslaki 12 §

4.5. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kansanopistojen vapaan sivistystyön oppivelvollisuuskoulutuksessa noudatetaan lain mukaan lukiokoulutuksen kurinpitosäädöksiä (ks. [Lukiolaki 714/2018](#) 41 §- 48§ ja 50§, 51§). Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Oppilaitosyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Kansanopiston ylläpitäjällä on oikeus käyttää myös lain mukaisia kurinpitokeinoja.

Kansanopiston tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelu tukee myös oppilaitoksen järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa.

Kansanopiston ylläpitäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Kansanopiston ylläpitäjä kuulee opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varaa kaikille opiskelijoille mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamisesta ja opiskelusta pidättämisestä sekä kirjallisen varoituksen antamisesta päättää koulutuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin tai koulutuksen järjestäjän niin päättäessä rehtori. Rehtorille voidaan antaa toimivalta päättää korkeintaan kolme kuukautta kestävästä oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamisesta.

Ranuan kristillinen kansanopisto laatii erilliset järjestyssäännöt ja erillisen suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä toimintatavoista. Johtosäännön mukaan opiston johtokunta tekee niitä koskevat päätökset.

5. Opetuksen tavoitteet ja opiskelijan osaaminen

5.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Kansanopiston opetus tähtää siihen, että oppivelvollisuusikäinen nuori kasvaa yhteisön ja yhteiskunnan jäseneksi ja jäsenenä. Kasvun lisäksi huomion kohteena on kasvatus, eli pedagoginen toiminta, jolla sosiaalista kasvua tuetaan. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu edistää oppivelvollisuusikäisen nuoren omaehtoista oppimista. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa, luovuutensa ja potentiaalinsa ja jalostamaan niitä omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti sisäoppilaitoksessa hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja oppilaan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin kansanopisto voi tarjota oppivelvollisuusikäiselle nuorelle osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää hänen oppimistaan. Opiskelijoita ohjataan kohtelevaan muita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Opetuksen yleisenä tavoitteena on tukea opiskelijaa

- hyödyntämään omaa potentiaaliaan jatko-opinnoissa, työelämässä ja laajemmin elämässään
- pitämään yllä motivaatiota jatko-opiskeluun, jatkuvaan oppimiseen ja itsensä kehittämiseen
- soveltamaan oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen ja kokeilemaan erilaisia luovia menetelmiä
- jäsentämään omaa elämänkatsomustaan
- antamaan ajan ja tilan itselle
- hyväksymään itsensä sellaisena kuin on ja saamaan rohkeutta olla oma itsensä
- kehittämään kokonaispersoonallisuuttaan ja tunneälyään
- selviytymään vaikeuksista kuten aiemman koulukiusaamisen aiheuttamista vaikutuksista
- toimimaan kestäväällä tavalla yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.

5.2. Arjen taidot ja elämänhallinta, 4.00 op

Kansanopistossa sisäoppilaitosyhteisö antaa nuorelle turvallisen ympäristön itsenäistyä ja kasvaa kantamaan vastuuta omasta ja yhteisön toiminnasta. Kansanopiston yhteisöllinen pedagogiikka edistää nuoren toimintakykyä, oppimisvalmiuksia ja -taitoja, parantaa monin tavoin nuoren elämänhallintataitoja ja edistää täysipainoista ja aktiivista kansalaisuutta.

Opiskelijalla on hyvä mahdollisuus saada sisäoppilaitoksessa elinikäisiä ystäviä, mikä ehkäisee nuoren syrjäytymisvaaraa. Koska kansanopisto toimii sisäoppilaitoksena, on arjen taitojen ja elämänhallinnan taitojen oppiminen luontevaa. Tämä koskee myös niitä opiskelijoita, jotka eivät itse asu sisäoppilaitoksessa.

Opetuksen tavoitteet

Arjen taitojen ja elämänhallinnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- kantaa oman vastuunsa ympäristön ja yhteisten sekä omien tilojen viihtyisyydestä ja turvallisuudesta
- liikkua itsenäisesti tutussa ympäristössä esimerkiksi julkisia kulkuneuvoja hyödyntäen
- valmistaa ruokaa itselleen ja muille

- suunnitella omaa talouttaan kustannustietoisesti ja kestävän elämäntavan mukaisesti
- noudattaa yhteisiä sääntöjä ja ymmärtää niiden merkityksen
- noudattaa selkeää ja hyvinvointia ylläpitävää päivärytmiä ja ymmärtää sen merkityksen jatko-opinnoissa, työelämässä ja elämässä laajemminkin
- kantaa vastuuta opetukseen osallistumisesta henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti
- kantaa vastuunsa hänelle kuuluvista opistoyhteisön vastuutehtävistä
- huolehtia hyvinvoinnistaan ja tarpeellisesta liikunnasta ja levosta sekä vapaa-ajan harrastuksistaan
- huolehtia henkilökohtaisesta hygieniastaan
- huolehtia seksuaalisesta hyvinvoinnistaan
- toteuttaa terveellisiä elämäntapoja ja ymmärtää savuttomuuden ja päihteettömyyden merkityksen

Keskeiset sisällöt

Ranuan kr. kansanopistossa arjenhallinnan ja elämänhallintataitojen opintokokonaisuudet rakentuvat asuntoloiden viikottaisissa ohjatuissa siivouksissa, solukummitunneilla käsiteltävien teemojen muodossa, teemapäivinä sekä ruoanvalmistustehtävinä asuntoloissa. Lisäksi näitä asioita opitaan yleisesti sisäoppilaitoselämässä.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

- Opiskelija osaa tehdä arjen askareita, kuten valmistaa ruokaa ja siivota yksin tai yhdessä muiden kanssa.
- Opiskelija osaa noudattaa päivärytmiä ja osallistuu opetukseen henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti.
- Opiskelija osaa kantaa vastuuta opistoyhteisössä hänelle kuuluvista vastuutehtävistä asianmukaisesti.
- Opiskelija osaa huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään. Hän osaa elää terveellisesti ja toimia kestävän elämäntavan mukaisesti.

5.3. Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot, 4.00 op

Peruskoulunsa päättäneiden nuorten opiskeluvalmiuksia kehitetään kansanopiston oppivelvollisuusvuoden aikana toisen asteen opintoja varten siten, että oppivelvollisuusikäinen nuori löytää oman opiskelutyylinsä ja selkeyttää jatko-opiskelumahdollisuutensa. Oppimisympäristön muutos antaa nuorelle mahdollisuuden uudistaa omaa identiteettiään oppijana ja minäpystyvyyden käsitystään. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu tarjoaa myös mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin.

Opetuksen tavoitteet

Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- pohtia äidinkieltä ja muiden osaamiensa kielten merkitystä

- lukea ja kirjoittaa sekä tuottaa tavanomaisia tekstejä toisen asteen opinnoissa tarvittavalla tasolla
- käyttää äidinkieltään ja opiskelukieltään monipuolisesti itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen toisen asteen opinnoissa
- arvostaa osaamistaan kieliä monipuolisesti tiedonhankinnassa ja pyrkii käyttämään niitä
- hankkia tarvitsemaansa tietoa ja suhtautua siihen kriittisesti
- toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä työskennellä erikokoisissa ryhmissä aktiivisesti ja rakentavasti
- toimia digitaalisessa toimintaympäristössä jatko-opinnoissa, työelämässä ja laajemmin yhteiskunnassa
- hyödyntää sosiaalista mediaa jatko-opinnoissa, jatkuvassa oppimisessa ja työelämässä
- havainnoida omaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja nimetä omia vahvuuksiaan sekä asettaa itselleen tavoitteita
- noudattaa työelämän keskeisiä pelisääntöjä ja toimintatapoja
- suunnitella ja aikatauluttaa omaa työskentelyään.

Keskeiset sisällöt

Ranuan kr. kansanopistossa opintokokonaisuus rakentuu englannin, äidinkielen ja tieto- ja viestintätekniikan opinnoista, opintopolkuohjaajantunneista sekä työelämäjaksosta. Lisäksi näitä sisältöjä tulee yleisesti sisäoppilaitoselämässä ja opinnoissa.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä ja jollain muulla osaamallaan kielellä.
- Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa opetuskielellä ja muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa tuottaa tavanomaisia opiskelun ja työnhaun tekstejä opetuskielellä ja mahdollisesti muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa toimia digitaalisessa toimintaympäristössä jatko-opinnoissa tarvittavalla tasolla.

5.4. Vuorovaikutus- ja viestintätaidot, 4.00 op

Nuorten vuorovaikutus- ja viestintätaitoja vahvistetaan oppivelvollisuusvuoden aikana siten, että nuori kehittää taitoaan toimia tavoitteellisesti, rakentavasti ja eettisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Nuori oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä ja tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämiskohteita. Opinnoissa tutustutaan Suomen kielelliseen, kulttuuriseen ja katsomukselliseen moninaisuuteen ja pohditaan identiteetin merkitystä. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa monella tavoin nuoren sosiaalisia vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Opetuksen tavoitteet

Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- osaa ilmaista itseään puhumalla, kirjoittamalla ja visuaalisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa

- osaa kuunnella muita ja tulkita erilaisia kulttuurisen ilmaisun muotoja, myös painetussa ja digitaalisessa muodossa
- ottaa puheeksi asioita
- keskustella ja perustella näkemyksensä
- toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- tervehtiä ja käyttäytyä hyvän tavan mukaisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- esiintyä itselleen luontaisella tavalla
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä ja tarvittaessa ohjata ryhmää
- rakentaa sosiaalisia suhteita ja pitää niitä yllä
- osaa esittää näkemyksensä rakentavasti ja toimia eettisesti erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa, myös sosiaalisessa mediassa.

Keskeiset sisällöt

Ranuan kr. kansanopistossa opintokokonaisuus rakentuu viestinnän opinnoista, teemapäivistä, keskustelutilaisuuksista, opistotunneista sekä sisäoppilaitoselämästä ja opinnoista.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.

5.5. Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot, 4.00 op

Kansanopiston oppivelvollisuusvuoden aikana vahvistetaan peruskoulunsa päättäneiden nuorten matemaattis-logista ajattelua sekä perusopetuksessa hankittuja matemaattisia taitoja. Nuori harjaantuu lähestymään ongelmia matematiikan näkökulmasta ja ratkaisemaan niitä matematiikan keinoin. Opinnoissa hyödynnetään erilaisia ongelmanratkaisustrategioita, etsitään luovasti syy-seuraussuhteita ja opitaan perustelemaan tehtyjä ratkaisuja. Opintojen aikana kerrataan keskeisiä matematiikan käsitteitä toisen asteen opintoja varten sekä vahvistetaan matemaattista lukutaitoa.

Opetuksen tavoitteet

Matemaattisten perustaitojen ja ongelmanratkaisutaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- matemaattiset ja tilastolliset perustaidot toisen asteen opintoihin etenemisen edellyttämällä tavalla
- hahmottaa ongelmat, jotka vaativat ratkaisua
- hyödyntää oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen

- etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin
- loogisesti perustella tekemiään ratkaisuja.

Keskeiset sisällöt

Ranuan kr. kansanopistossa opintokokonaisuus rakentuu matematiikan opinnoista ja ongelmaratkaisutaitojen opiskelua on sisällytetty opintopolkujen ja pitkien valintojen opintoihin sekä sisäoppilaitoselämään ja muihin opintoihin.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

- Opiskelija osaa käyttää matemaattisia ja tilastollisia perustaitojaan ongelmien ratkaisemiseen
- Opiskelija osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin.
- Opiskelija osaa perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

5.6. Aktiivinen kansalaisuus, 4.00 op

Kansanopiston oppivelvollisuusvuoden aikana nuori saa sekä opinnoissa että vapaa-ajan ohjauksessa tiedollisia ja taidollisia valmiuksia toimia demokraattisesti ja kestävästi elämäntavan periaatteiden mukaisesti lähiyhteisössään ja yhteiskunnan kansalaisena. Kansanopistovuoden aikana oppivelvollisuusikäinen nuori kasvaa lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu antaa myös mahdollisuuden yhdistää oppivelvollisuusikäisen nuoren harrastukset ja omat mielenkiinnon kohteet hänen opintoihinsa. Aktiivisen kansalaisuuden valmiudet ehkäisevät nuorten syrjäytymistä ja vahvistavat osallisuuden kokemusta.

Opetuksen tavoitteet

Aktiivisen kansalaisuuden opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaan
- tehdä vastuullisesti itsenäisiä päätöksiä
- neuvotella itseään, lähiyhteisöään ja yhteiskuntaa koskevista asioista
- ratkaista ristiriitoja ilman väkivaltaa
- tunnistaa ja hyväksyä erilaisuutta
- toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään ja yhteiskunnassa
- etsiä ja löytää itseään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa.

Keskeiset sisällöt

Ranuan kr. kansanopistossa opintokokonaisuus rakentuu opiskelijatoimikuntatyöskentelystä, opintomatkan varainhankinnasta ja opintomathasta, opistotunneista, teemapäivistä sekä yleisesti sisäoppilaitoselämästä ja opinnoista.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

- Opiskelija osaa toimia oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaan.
- Opiskelija osaa toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään, yhteiskunnassa.

5.7. Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot, 4.00 op

Kansanopiston oppivelvollisuusvuosi on henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan perustuva kokonaisuus, johon kuuluu opiskelun lisäksi opiskelijan ohjaus, opiskeluhuolto sekä ohjattu asuminen. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa yhdessä opiskelijan kanssa määritetään opintojen keskeiset tavoitteet ja tarvittava ohjaus (jatko-opinnot, urasuunnittelu, elämän suunnittelutaitojen kehittäminen, oppimisvalmiudet). Opinto- ja urasuunnittelun ohjauksen tavoitteena on löytää oppivelvollisuusikäisen nuoren oma oppimis- ja urapolku, jolla nuori motivoituu jatko-opintoihin. Kansanopistovuoden aikana lisätään nuoren oppimisvalmiuksia ja opiskelu- ja työelämätaitoja, pyritään tunnistamaan oppimisen vaikeudet, tuetaan nuoren kykyä tehdä tulevaisuutta koskevia suunnitelmia ja autetaan nuorta löytämään motivaationsa. Sisäoppilaitosmuotoisessa kansanopistossa nuori saa kokea osallisuutta ja hänen hyvinvointinsa vahvistuu.

Monimuotoiset kansanopistokampukset tarjoavat mahdollisuuden oppivelvollisuusikäiselle nuorelle valita opintoja kansanopiston oppivelvollisuusvuoden opintojen lisäksi opistojen tarjoamista lukion ja ammatillisen koulutuksen opinnoista sekä kurkistaa myös korkeakouluopintoihin ja työelämään. Kansanopistot tekevät yhteistyötä eri oppilaitosten ja työnantajien kanssa sekä omalla seudullaan että valtakunnallisesti. Nuori saa kattavan kuvan eri kouluttautumismahdollisuuksista, työmahdollisuuksista ja ammasteista vierailujen ja työssäoppimisjaksojen kautta. Näin lisätään nuoren tietämystä toisen asteen opinnoista ja muista tulevaisuuden opiskeluvaihtoehdoista sekä sujuvoitetaan niihin siirtymistä.

Opetuksen tavoitteet

Opinto- ja urasuunnittelun tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa omia vahvuuksiaan, kiinnostuksen kohteitaan ja itselleen sopivia opiskelutapoja ja huomioida ne oman opiskelunsa suunnittelussa
- laatia opinnoilleen henkilökohtaisen opinto- ja urasuunnitelman ja seurata suunnitelman toteutumista säännöllisesti yhdessä oman opettajan ja/tai opinto-ohjaajan kanssa
- hahmottaa oman opinto- ja urapolkunsu toisella asteella ja sen jälkeen
- hakea opiskelupaikkaa ohjatusti yhteishaussa ja tarvittaessa myös jatkuvan haun kautta
- ymmärtää oman roolinsa ja vastuunsa opintojensa suunnittelussa ja suunnitelman toteutumisen seurannassa
- hyödyntää te-palveluja: etsiä avoimia työpaikkoja, ilmoittautua työnhakijaksi ja työvoimakoulutukseen.

Keskeiset sisällöt

Ranuan kr. kansanopistossa opintokokonaisuus rakentuu opintopolun ohjaajan tunneista ja ohjauskeskusteluista, henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisesta, opinto- ja

uraohjauksesta, teemapäivistä, työelämäjaksosta, opiston ensimmäisestä viikosta sekä yleisesti sisäoppilaitoselämästä.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

- Opiskelija osaa tehdä opintojaan ja uraansa koskevia valintoja.
- Opiskelija osaa tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan.
- Opiskelija osaa valmistautua opiskelu- ja työpaikan hakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

5.8. Suuntautumisopinnot

Valinnaiset suuntautumisopinnot laaditaan kunkin kansanopiston painopisteistä ja vahvuuksista osaksi paikallista opetussuunnitelmaa. Suuntautumisopinnot tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden itselleen mielekkäiden sisältöjen valitsemiseen ja oman osaamisen monipuolistamiseen. Suuntautumisopinnot syventävät ja laajentavat muiden osaamiskokonaisuuksien antia. Paikallisessa opetussuunnitelmassa Ranuan kr. opiston suuntautumisopinnoille on laadittu osaamistavoitteet ja osaamisen arvioinnin kohteet.

Jokaisella kansanopistolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ylläpitämislupa, jossa määritellään kyseisen kansanopiston antaman opetuksen arvoperusta. Arvoperusta voi näkyä kansanopiston oppivelvollisuusvuoden suuntautumisopinnoissa, toimintakulttuurissa ja sisäoppilaitoksen vapaa-ajan toiminnassa. Toiminnan tulee olla läpinäkyvää arvoperustan suhteen, eli opiskelija tietää, minkälaisen arvoperustan omaavaan kansanopistoon hän tulee. Joillekin nuorille kansanopiston vahva arvoperusta on syy tulla tiettyyn kansanopistoon.

Ranuan kristillisen kansanopiston toiminnassa pidetään esillä kristillisiä arvoja: uskoa elämän kantavana voimana, lähimmäisestä huolehtimista, anteeksi antamista ja Jumalan sanan mukaista elämän tapaa.

Ranuan kristillisen kansanopiston suuntautumisopinnot koostuvat opintopolun opinnoista, yhteisistä opinnoista, pitkistä valinnoista ja lyhyistä valinnoista.

Oppivelvollisille suunnatun koulutuksen aikana opiskeltava opintopistemäärä on vähintään 53 opintopistettä.

5.8.1. Polkuopinnot

Opiskelija opiskelee hakeutumisvaiheessa valitsemallaan polulla suuntautumisopintoja 12 opintopistettä opistovuoden aikana.

Erityusopintojen polulla näitä opintoja on 20 opintopisteen verran, jotka voivat jakaantua useamman opistovuoden ajalle, henkilökohtaisen suunnitelman mukaan.

Kotitalouspolku 12 op

Kuvataidepolku 12 op

Teknisentyön ja teknologian polku 12 op

Tekstiilityön polku 12 op

Liikunta- ja hyvinvointipolku 12 op

Luonto- ja erätaitojen polku 12 op

Viestinnän- ja ilmaisupolku 12 op

Erityisopintojen polku 20 op

5.8.2. Erityisoppijoiden opinnot

Erityisoppijoille, jotka tarvitsevat paljon erityistä tukea, opisto tarjoaa hyviä mahdollisuuksia harjaannuttaa ja kehittää sosiaalisia vuorovaikutustaitoja sekä arkielämässä tarpeellisia taitoja. Opinnot valmentaa yhteiskunnassa tarvittavia elämäntaitoja. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa ja kehittää opiskelijan itsenäisen elämän valmiuksia kotona, työssä ja yhteiskunnassa. Opistovuosi antaa valmiuksia ammatillisiin opintoihin ja itsenäiseen asumiseen. Tärkeää on myös opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittäminen.

Erityisopintojen polulla opiskellaan mm. arkielämän taitoja, uskontoa, kuvataidetta, kotitaloutta, tekstiilitöitä, musiikkia ja liikuntaa. Myös vuorovaikutustaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista opetellaan koko opistovuoden ajan. Erityisoppijan opintoja voidaan myös suunnitella niin, että opiskelija opiskelee soveltuvien osien muiden polkujen opintoja ja erilaisia valinnaisaineita.

Asumisen taitoja harjoitellaan tuetun soluasumisen avulla. Soluasuminen ja vapaa-aika muodostavat erityisoppijoille hyvän ja turvallisen oppimisympäristön harjoitella tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Vapaa-ajalla voi harrastaa monipuolisesti yksin tai yhdessä esimerkiksi liikuntaa ja erilaisia pelejä sekä toimia tasavertaisesti muiden nuorten kanssa.

Ranuan kr. opistolla on osittainen koulutustehtävä järjestää vaikeasti vammaisille koulutusta, jota tällä erityisopintojen polulla toteutetaan. Tällöin suoritus aika määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Kansanopiston ylläpitäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritus aika voi olla kuitenkin enintään kolme vuotta.

Arkielämäntaidot, 10.00 op

Arkielämäntaitojen opetuksessa harjoitellaan yhteiskunnassa tarvittavia elämäntaitoja sekä valmentaudutaan selviytymään mahdollisimman itsenäisesti erilaisista elämäntilanteista ja työtehtävistä. Opetuksen tavoitteena on antaa valmiuksia ammatillisiin opintoihin ja itsenäiseen asumiseen. Opetuksen tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää opiskeluvalmiuksia ja -taitoja sekä oppia ottamaan vastuuta omasta elämästä omien edellytysten mukaisesti.

Opetuksen tavoitteet

Arkielämäntaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa ohjattuna

- tunnistaa oman oppimisensa vahvuuksia ja kehittämishaasteita
- löytää itselleen sopivia opiskelutekniikoita sekä oppimis- ja työskentelytyylejä
- opiskella ja työskennellä itsenäisesti, parin kanssa ja ryhmässä
- löytää ratkaisuja käytännön ongelmatilanteisiin
- toimia vuorovaikutteisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- käyttää ystävystymiseen ja kaverisuhteisiin liittyviä taitoja
- ilmaista itseään arkielämän edellyttämällä tavalla suullisesti, kirjallisesti tai yksilöllisten kommunikaatiomenetelmien avulla
- käyttää viestintätilanteissa yksilöllisten tarpeiden mukaisia, puhetta tukevia tai korvaavia kommunikaatiomenetelmiä ja niihin liittyviä apuvälineitä
- löytää oman ilmaisun vahvuudet ja uskaltautuu kokeilemaan uusia ilmaisumuotoja
- ymmärtää suullista ja kirjallista viestintää arkielämän edellyttämällä tavalla

- käyttää tieto- ja viestintätekniisiä välineitä oppimisen tukena ja apuvälineenä
- käyttää tietoverkkoa turvallisesti
- arkielämässä tarvittavia käytännön matematiikan taitoja
- käyttää laskinta ja muita apuvälineitä laskemisessa
- tunnistaa ja arvioida omia kykyjään sekä suorituksiaan itselleen sopivalla tavalla
- tunnistaa omia vahvuuksiaan, voimavarojaan ja kehittämistarpeitaan
- hahmottaa omaa erityisen tuen tarvettaan ja toimintakyvyn rajoituksia
- vahvistaa itsetuntoaan
- rakentaa realistista ja myönteistä minäkuvaa
- arvostaa itseään sekä muita tasavertaisina yhteiskunnan jäseninä
- toimia aktiivisena ja sosiaalisena kansalaisena oppimisympäristössä
- työskennellä ryhmässä ja kantaa vastuuta omasta työskentelystä
- huolehtia henkilökohtaisesta hygieniastaan, pukeutumisestaan ja ulkoisesta olemuksestaan
- arjen ajanhallintaa päivärytmin ja kellonaikojen avulla sekä noudattaa aikatauluja
- käyttää rahaa mahdollisimman itsenäisesti sekä tehdä arkielämään ja itsenäiseen asumiseen liittyviä ostoksia
- tehdä omaa arkielämää koskevia valintoja ja päätöksiä
- pohtia ja suunnitella omaa tulevaisuutta
- liikkua mahdollisimman itsenäisesti lähiympäristössä.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija on läsnä oppitunneilla ja osallistuu opetukseen omien edellytysten mukaisesti.
- Opiskelija toimii ryhmässä toiset huomioon ottaen.
- Opiskelija asettaa itselleen tavoitteita.
- Opiskelija kehittää omia taitojaan.

Asumisen ja vapaa-ajan taidot, 2.00 op

Asumisen ja vapaa-ajan taidot antavat valmiuksia tuettuun ja itsenäiseen asumiseen. Opiskelija oppii asumisen taidoissa pyykkihuoltoa, solupäivystäjän vastuutehtäviä, siivousta sekä yhteistyötaitoja toimiessa muiden asukkaiden kanssa.

Opetuksen tavoitteet

Asumisen ja vapaa-ajan taitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa ohjatusti

- luoda itselleen viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön ja pitää siitä huolta
- lajitella pyykin, käyttää pyykkikonetta ja jatkokäsittelä pestyn pyykin
- huolehtia vuorollaan solupäivystäjän tehtävistä: pyykkihuolto, keittiön siistiminen, roskien vienti
- toimia yhteistyössä solukavereiden kanssa

- hyödyntää harrastuksia ja vapaa-aikaansa oman hyvinvointinsa edistämiseksi ja sosiaalisten suhteiden luomiseksi
- ymmärtää vapaa-ajan merkityksen työn ja vapaa-ajan vastapainona
- valita itselleen sopivan harrastuksen
- ottaa kontaktia toisten opintopolkujen opiskelijoihin
- käyttää puhelinta tiedottamisen ja kommunikoinnin apuvälineenä.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa tehdä solupäivystäjän tehtävät itsenäisesti tai ohjatusti.
- Opiskelija osaa huolehtia omista tavaroistaan itsenäisesti tai ohjatusti.
- Opiskelija osaa huolehtia oman huoneen sekä yhteisten tilojen siisteydestä itsenäisesti tai ohjatusti.

Hyvinvointia liikunnasta, 2.00 op

Hyvinvointia liikunnasta -kurssin tunneilla opiskelija edistää liikunnan avulla aktiivista ja terveellistä elämäntapaa sekä ymmärtää liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle. Opiskelija selviytyy jokapäiväisistä karkea- ja hienomotorisista toiminnoista itselleen soveltuvalla tavalla ja hyödyntää liikkumisessaan erilaisia apuvälineitä henkilökohtaisen tarpeen mukaan.

Opetuksen tavoitteet

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- omaksua liikunnan osaksi terveellisiä ja aktiivisia elämäntapojaan sekä ymmärtää liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle
- valita itselleen sopivia liikuntalajeja, joiden kautta saa elämyksiä ja myönteisiä onnistumisen kokemuksia
- ylläpitää tai kohottaa omaa fyysistä kuntoa
- löytää liikunnasta iloa ja tukea omaan hyvinvointiin.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu tunneille aktiivisesti.
- Opiskelija osaa huolehtia itsenäisesti tai tuettuna tarvittavat liikuntavarusteet tunnille.
- Opiskelija rohkaistuu kokeilemaan uusia liikuntalajeja.

Iloa musiikista, 1.00 op

Erityisoppijoiden ryhmän musiikkitunneilla vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja opiskellen musiikin teorian, kuuntelun ja säveltapailun alkeita. Tunneilla harjoitetaan lauluäänien käyttöä kansanlaulujen, virsien ja muiden laulusävellyksien kautta. Käsiteltävänä olevan kappaleen osa-alueita tarkastellaan yhdessä: säveltäjä, sanoittaja ja melodia, rytmi ja tyyli laji määritellään. Tutustutaan musiikin historian tunnetuimpiin säveltäjiin, sävellyksiin ja tyyli lajeihin.

Opetuksen tavoitteet

Musiikin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- laulaa muiden mukana ja olla mukana valmistelemassa laulu- ja soittoesityksiä
- kuunnella ja toistaa rytmejä kapuloilla ja yksinkertaisella rummulla
- tunnistaa nuoteista sävelkulun ja nuottikuviot, nuottia vaimet, nuottiviivaston ja tahtiviivat
- tunnistaa oman äänensä ja äänenkäytön mahdollisuudet
- etsiä musiikkia netistä
- äänittää ja kuunnella itse soittamaansa tai laulamaansa musiikkia
- tunnistaa musiikin termistöä, kuten sopraano, altto, tenori, basso, forte ja piano
- tunnistaa orkesterissa soitettavat jousisoittimet ja puhallinsoittimet
- nauttia yhdessä musisoinnista ja musiikin kuuntelusta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osoittaa kiinnostusta eri musiikin lajeihin.
- Opiskelija osallistuu musiikin tekemiseen omalla tavallaan.
- Opiskelija osallistuu yhteisiin laulu- ja soitto tuokioihin.
- Opiskelija keskittyy kuuntelemaan musiikkia.
- Opiskelija tunnistaa yleisimmät jousisoittimet, puhallinsoittimet ja kosketinsoittimet.
- Opiskelija osaa käyttää soittimia kuten triangeli, palikat ja rummut.

Kotitalous, 3.00 op

Kotitalousopetuksessa opetellaan järkevän ja taloudellisen ruoan sekä helppojen leivonnaisten valmistusta. Opetuksen sisällössä otetaan huomioon terveellinen ravitsemus, leivonta erilaisilla taikinatyypeillä, arkiruoan valmistus, keittiöhygieniä, kotitalouden jätehuolto, pöydän kattaminen ja hyvät pöytätavat.

Opetuksen tavoitteet

Kotitalousopetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa ohjatusti

- käyttää eri mittausvälineitä
- käyttää leivonta- ja ruoanlaittovälineitä
- valmistaa leivonnaisia ja arkiruokaa
- kattaa pöydän ruokalajin mukaisesti
- käyttäytyä hyvien pöytätapojen mukaisesti
- toimia työturvallisesti kotitaloustunnilla
- toimia elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti kotitaloudessa.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija on läsnä tunneilla.
- Opiskelija osallistuu tunnin työskentelyyn ja jälkitöihin.
- Opiskelija osaa toimia yhteistyössä ryhmän jäsenten kanssa.
- Opiskelija osaa toimia ohjattuna elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti.

Kodin ja ympäristön kunnossapito, 2.00 op

Kurssilla tutustutaan ja tehdään erilaisia kodin kunnostustöitä ja ympäristön huoltotöitä. Opiskelijaa ohjataan tekemään asioita itsenäisesti ja taitotason mukaisesti. Valintoja tehdään erilaisten työstämismenetelmien, työvälineiden, koneiden ja laitteiden välillä sekä työskennellään niiden avulla ohjatusti. Oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet otetaan huomioon ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa.

Opetuksen tavoitteet

Kodin ja ympäristön kunnossapidon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- käyttää käytännön taitojaan ja osaamistaan erilaisten kunnostus- ja huoltotöiden parissa yksin tai ohjattuna
- tunnistaa erilaisia itsenäisessä elämässä tarvittavia taitoja, kuten ympäristön huoltoa ja kodin kunnostustöitä
- käyttää erilaisia työmenetelmiä, työvälineitä, koneita ja laitteita itsenäisesti tai ohjattuna.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa tehdä käytännön kunnostus ja ympäristön huoltotöitä kuten lakaista portaat, vaihtaa lampun tai maalata kohteen yksin tai ohjattuna.
- Opiskelija tunnistaa itsenäisesti tai ohjattuna käytännön kunnostus- ja huoltotöiden tarpeita.
- Opiskelija tunnistaa erilaisia käytettäviä työkaluja ja välineitä.

Käsityö, 2.00 op

Erityisopintojen polun käsityöopinnot painottuvat perustekniikoihin ja karkeamotoristen taitojen kehittämiseen. Tunneilla tutustutaan ompelukoneeseen sekä saumuriin työvälineinä ja ommellaan jokin tuote. Kankaan kuviointi ja värjäys, huovutus, kirjonta ja solmeilu antavat tilaa opiskelijan luovuudelle. Suunnittelua ja tietotekniikkaa käytetään myös opinnoissa. Töiden laajuudessa huomioidaan opiskelijan taitotaso.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa erilaisia pehmeitä käsityömateriaaleja ja niiden ominaisuuksia
- käyttää useampia tekstiilityössä käytettäviä laitteita, kuten ompelukonetta ja saumuria auttavasti
- suunnitella oman tuotteen ohjatusti
- arvostaa omaa ja toisten töitä
- osaa nauttia käsillätekemisestä ja nähdä käsillä tekemisen merkityksen hyvinvoinnilleen
- etsiä ideoita töistä, työohjeita ja materiaaleja töihin verkosta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa käyttää ompelukonetta ja saumuria ohjatusti.
- Opiskelija osaa valmistaa kurssityöt opettajan ja koulunkäynninohjaajan tuen avulla.

Luova kuvailmaisuus, 1.00 op

Luova kuvailmaisuus painottuu ympäristön aktiiviseen havainnointiin ja ilmaisutaitojen kehittämiseen. Oppitunneilla tutustutaan valo- ja videokuvaamisessa, piirtämisessä,

maalaamisessa ja muovailussa käytettäviin materiaaleihin, välineisiin ja tekniikoihin. Lähiympäristö, musiikki, tarinat ja taidekuvat ovat lähtökohtia luovuudelle. Tietotekniikkaa voidaan hyödyntää kuvankäsittelyssä ja videoeditoinnissa opiskelijan taitotaso huomioiden.

Opetuksen tavoitteet

Luovan kuvailmaisun opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa ohjattuna

- havainnoida ympäristöään aktiivisesti
- kuvata kameralla still-kuvia ja videota
- käyttää piirustus- ja maalausvälineitä sujuvasti
- nauttia kuvan tekemisestä ja kokee siinä luomisen riemun

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa käyttää ohjattuna välineitä ja materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.
- Opiskelija osaa ilmaista itseään persoonallisesti ja omaperäisesti.
- Opiskelija osaa työskennellä ohjattuna keskittyneesti, tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti

5.8.3. Kotitalous, 12.00 op

Kotitalouden opinnoissa syvennetään ja laajennetaan kotitalouden osa-alueita. Opintokokonaisuuden tavoitteena on saavuttaa hyvät käytännön taidot kotitalouden hoitamiseen huomioiden samalla oma ja läheisten hyvinvointi kestäväällä tavalla.

Opinnot sisältävät ravitsemustietoa, ruoanvalmistusta ja leivontaa, juhlien järjestämistä, siivousta ja talousasioita kuten tekstiilien hoitoa. Opiskelija perehtyy ravitsemuksen merkitykseen osana hyvinvointia, suomalaiseen ruokaperinteeseen, nykytrendeihin ja kansainvälisiin keittiöihin sekä tavallisimpiin erityisruokavalioihin.

Opinnoissa opitaan suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisia ateria- ja tarjoilukokonaisuuksia, perehdytään lajitteluun ja kestäviin taloudellisiin toimintatapoihin kotitaloudessa, tutustutaan ohjatusti suurkeittiöllä tai ravitsemispalveluissa työskentelyyn sekä opitaan työskentelemään keittiöllä elintarvikehygienianvaatimusten mukaisesti yksin ja ryhmän jäsenenä. Kotitalousopetus on käytännönläheistä yhdessä tekemistä, joka kehittää yksilön vuorovaikutus- ja tiimityöskentelytaitoja.

Opetuksen tavoitteet

opiskelija osaa

- valmistaa ruokaa ja leivonnaisia kotitalouden tarpeisiin
- valmistaa leivonnaisia myyjäisiin ja muihin tapahtumiin
- toimia elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti kotitaloudessa

- huomioida työturvallisuuden ja toimia työturvallisesti kotitaloudessa
- toimia annettujen ohjeiden mukaisesti eri työvaiheissa ja suunnitella ajankäyttöään
- kattaa pöydän kauniisti ja käytännöllisesti
- toimia tarjoilutilanteissa vieraanvaraisesti
- toimia yhteistyötaitoisesti ryhmässä
- toimia taloudellisesti ja ekologisesti kotitaloudessa
- suunnitella oman taloutensa järkevää rahankäyttöä ja harkittua kuluttamista
- soveltaa ruoanvalmistusohjeita
- suunnitella ja valmistaa ateriakokonaisuuksia
- suunnitella ja valmistaa kodin juhliin sopivia tarjottavia
- toimia muuttuvissa tilanteissa joustavasti
- perusteet tavallisimmista erityisruokavalioista (laktoosi-intoleranssi, keliakia, allergiaruokavaliot ja kasvisruokavaliot)
- ravitsemussuositusten perusteet
- perusteet suomalaisesta ruokaperinteestä
- kokeilla eri maiden ruokakulttuurien ruokia ja leivonnaisia
- hahmottaa kotitalouden työtehtäviin liittyvät ongelmat, jotka vaativat ratkaisua
- etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja kotitalouden ongelmiin sekä hyödyntää oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen
- loogisesti perustella tekemiään ratkaisuja
- toimia elintarvikehygieniavaatimusten mukaisesti kotitaloudessa

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa valmistaa ruokaa ja leipoa erilaisia leivonnaisia ohjeiden mukaan kotitalouden tarpeisiin.
- Opiskelija osaa käyttää tavallisimpia työmenetelmiä ja välineitä ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa.
- Opiskelija osaa toimia elintarvikehygieniavaatimusten mukaisesti kotitaloudessa.
- Opiskelija osaa lajitella kotitaloudessa syntyviä jätteitä.
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa ravitsemussuositusten mukaisia ateriakokonaisuuksia kotitalouteen.
- Opiskelija osaa valita ja valmistaa tavallisimpiin erityisruokavalioihin sopivia ruokia ja leivonnaisia.
- Opiskelija osaa kattaa pöydän.
- Opiskelija osaa laittaa ruoan tarjolle ja tarjoilla sitä kotona.
- Opiskelija osaa kertoa valitsemansa maan ruokakulttuurista.
- Opiskelija osaa noudattaa annettuja ohjeita ja tehdä vastuullaan olevat tehtävät opetuskeittiöllä
- Opiskelija osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja kotitalouden ongelmiin.
- Opiskelija osaa perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.

5.8.4. Kuvataide, 8.00 op

Kuvataidepolulla taiteesta, taidekasvatuksesta, muotoilusta ja arkkitehtuurista kiinnostuneet nuoret vahvistavat taitojaan ja tutkivat mahdollisuuksiaan toimia em. aloilla. Piirtämisen, maalaamisen ja muovailun perusteiden lisäksi opetukseen sisältyy taiteen ja kulttuurin tutkimista sekä tila- ja ympäristötaidetta. Lähtökohtana työskentelylle on ihmisen, luonnon, esineympäristön ja rakennetun ympäristön monipuolinen aktiivinen havainnointi. Osana opintoja on mahdollisuus osallistua kuvataiteen ohjaustoimintaan lasten harrastekerhossa sekä erityislinjan opiskelijoiden luovan kuvailmaisun tunneilla. Ohjaustoimintaa varten perehdytään lapsen- ja nuoren kuvallisen kehityksen vaiheisiin. Kuvataidepolun opintokokonaisuuteen *liittyvät* lukion kuvataiteen kurssit 1 ja 2 (yht. 4 op).

Opetuksen tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ilmaista itseään luovasti ja monipuolisesti kuvataiteen keinoin
- soveltaa oppimaansa esineiden ja rakennetun ympäristön suunnittelussa
- hankkia itsenäisesti tietoa
- kuvailla visuaalisen kulttuurin ilmiöitä ja merkitystä yhteiskunnassa
- analysoida taidetta ja arvioida tuotoksiaan sanallisesti.
- jakaa oppimiaan taitoja toimiessaan ryhmänohjaajana

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen ja työskentelee itsenäisesti.
- Opiskelija osoittaa omaperäisyyttä ja luovuutta visuaalisten ja käytännöllisten ongelmien ratkaisussa.
- Opiskelija hallitsee piirustus-, maalaus- ja muovailutekniikkoja sekä digitaalisen kuvantekemisen perusteet.
- Opiskelija osoittaa kykenevänsä monipuoliseen kaksi- ja kolmiulotteiseen sommitteluun.
- Opiskelija osaa ratkaista värin sekoittamiseen ja rinnastamiseen liittyvät ongelmat ja hyödyntää väripsykologian ja -symboliikan tuntemustaan työskentelyssään.
- Opiskelija osaa perustella kantansa omia ja muiden tuotoksia arvioitaessa.
- Opiskelija osaa ohjatusti toimia lasten- ja erityisnuorten parissa ohjaustilanteissa huomioiden heidän kuvallisen kehitysvaiheensa

Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2.00 op

Kuvataiteen pakollisilla opintojaksoilla perehdytään opiskelijan omiin ja muiden kuvakulttuureihin sekä rakennettuun ympäristöön ja luonnonympäristöön. Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: kuvien merkitys, osallisuus ja toimijuus sekä ilmaisun ja tulkinnan taidot. Opintojaksoilla tehdään näyteportfolio omista töistä, sekä analyysi taide- tai

mainoskuvasta liittyen (KU1) tai esitelmä muotoiluun, arkkitehtuuriin tai ympäristöestetiikkaan liittyen (KU2)

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselleen ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joissa hän osallistuu omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamista, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisille näkemille taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustumisesta
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttava ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (KU1) arviointikriteerien pohjalta tai
- Kansanopistotodistuksessa on arviointi Hyväksytty/Hylätty.

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2.00 op

Kurssi on lukion kuvataiteen pakollinen kurssi. Kuvataiteen pakollisilla kursseilla perehdytään opiskelijan omiin ja muiden kuvakulttuureihin sekä rakennettuun ympäristöön ja luonnonympäristöön. Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: kuvien merkitys, osallisuus ja toimijuus sekä ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselleen ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestävästä tulevaisuudesta kannalta.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (KU2) arviointikriteerien pohjalta tai
- Kansanopistotodistuksessa on arviointi Hyväksytty/Hylätty

5.8.5. Liikunta ja hyvinvointi, 12.00 op

Liikunta- ja hyvinvointipolku sopii liikunta-alalle tähtäävälle sekä hyvinvoinnista ja ohjauksesta kiinnostuneille. Polulla kehität kuntoasi ja parannat terveyttäsi ja oivallat oman kunnon ja terveyden ylläpidon elementit. Opetus on käytännönläheistä. Pääset kokeilemaan lukuvuoden aikana eri liikuntalajeja. Liikuntataitoja sovelletaan erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa. Opiskeluympäristön mahdollisuuksia (kesä-, talvi-, luontoliikunta) hyödynnetään monipuolisesti sekä sisä- että ulkoliikunnassa. Tutuksi tulevat myös arjen hyvinvointia ja terveyttä edistävät toiminnot. Opiskeluaikana on mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa omia ohjaus-, harjoitus- ja liikuntasuunnitelmia.

Opetuksen tavoitteet

Liikunnan- ja hyvinvoinnin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia;
- osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.
- ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen ryhmätoiminnassa ja oppii toimimaan ryhmässä
- ottaa huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- käyttää asianmukaisia varusteita
- ymmärtää ohjeiden ja sääntöjen merkityksen ja toimii niiden mukaisesti
- toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi
- tunnistaa tietoja ja taitoja, jotka edistävät fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn eri osa-alueita
- tutustuu uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin ja löytää omaa fyysistä kuntoaan ja hyvinvointia edistäviä lajeja
- kehittää luonnossa liikkumisen taitojaan
- ylläpitää ja kehittää liikuntataitoja ja fyysisiä ominaisuuksia
- harjaantuu kehon hallinnassa
- tunnistaa lihashuollon ja palautumisen merkityksen
- löytää arjen hyvinvointia tukevia keinoja ja menetelmiä
- pystyy kuvailemaan ihmisen keskeisiä voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä tunnistamaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen
- tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja elintapavalintojen merkitystä omalle sekä lähiympäristön terveydelle
- arvioi omaa jaksamistaan ja vireyttään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyyn lisäämiseksi
- ymmärtää, miten liikunnan avulla voidaan edistää jaksamista ja opiskeluvireyttä
- oppii erilaisten tapahtumien järjestämisen perusteet
- soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa kuten sisällä ja ulkona
- toimii kestävän kehityksen ja eettisyyden periaatteita kunnioittaen.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen

edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

- Opiskelija hallitsee liikuntatuokioiden ohjaamisen perusteet .
- Opiskelija osaa edistää valinnoillaan omaa ja muiden hyvinvointia.
- Opiskelija hallitsee yleisimpien liikuntamuotojen ja -lajien perustaitoja.
- Opiskelija ymmärtää turvallisuuden edistämisen tärkeyden ja hallitsee riskikartoituksen perusteet.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti osana tiimiä.

5.8.6. Luonto- ja erätaidot, 12.00 op

Erä- ja luontotaitojen opintopolku sopii luontoalalle tähtääville sekä retkeilystä, eräilystä ja luonnosta kiinnostuneille. Polun opinnot sisältävät erä-, retkeily- ja selviytymistaitoja sekä luontotaitoja. Opinnoissa muun muassa metsästetään, kalastetaan, liikutaan luonnossa monin tavoin ja monenlaisissa olosuhteissa sekä tehdään päiväretkiä ja yönylireissuja. Lisäksi tutustutaan luonnon monimuotoisuuteen, kasvi- ja eläinlajeihin sekä metsän monikäyttöön. Opinnoissa keskeistä on kantaa vastuuta itsestä ryhmän jäsenenä sekä ryhmästä.

Opetuksen tavoitteet

Luonto- ja erätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- liikkua luonnossa kesä- ja talviolosuhteissa asianmukaisin varustein
- majoittua maastossa eri vuodenaikoina
- tunnistaa yleisimpiä eliölajeja ja luontotyyppejä toimintaympäristönsä luonnosta
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- ymmärtää oppaan merkityksen ryhmässä ja toimia ohjeiden mukaan
- huolehtia itsestä ja ymmärtää vastuunsa ryhmän turvallisuudesta
- toimia säädösten ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti
- ymmärtää metsien monikäytön mahdollisuudet
- tunnistaa yleisimmät riistaeläimet ja kalalajit ja niiden elinympäristöt
- käyttää ohjatusti metsästysaseita sekä ansoja ja loukkuja sekä kalastusvälineitä
- metsästää riistaeläimiä ja kalastaa jollakin tavalla ja käsitellä saaliin omaan käyttöön
- kertoa jotakin riistaeläimistä ja kaloista ja niiden elinympäristöstä sekä käyttäytymisestä ja metsästys- ja kalastusperinteistä.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa luonnossa liikkeessään varustautua oikein eri sääolosuhteissa ja huoltaa retkeilyvarusteensa.
- Opiskelija osaa suunnistaa paperikartan ja kompassin avulla valoisaan aikaan ja listata muita paikantamisvälineitä.

- Opiskelija osaa listata tavallisimmat kesä- ja talviajan retkeilymajoitteet sekä pystyttää teltan ja rakentaa lumiluolan ohjatusti ja turvallisesti ja majoittua niissä ohjatusti.
- Opiskelija osaa sytyttää luonnossa nuotion ja valmistaa ruokaa avotulella ja retkikeittimellä turvallisesti ja hygieenisesti.
- Opiskelija osaa listata Suomen yleisimpiä eliölajeja ja luontotyypppejä.
- Opiskelija ymmärtää luonnon monimuotoisuutta ja lainalaisuuksia sekä ympäristömyönteisen toimintatavan ja tietää muutamia ajankohtaisia luonnon ja ympäristönsuojelun aiheita.
- Opiskelija osaa kertoa keskeisimmät jokamiehenoikeudet.
- Opiskelija tunnistaa luonnon virkistyskäytön monet mahdollisuudet.
- Opiskelija osaa huolehtia toimintakyvystään ja turvallisuudestaan ja ymmärtää tehtävänsä ja vastuunsa ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osaa listata eräilyyn ja retkeilyyn liittyviä riskejä ja ymmärtää turvallisuussuunnitelman merkityksen ja rakenteen.
- Opiskelija tunnistaa oman osaamisensa rajat, ymmärtää yleisimmät ensiaputaidot maasto-olosuhteissa ja hälyttää apua.
- Opiskelija tunnistaa metsän kasvupaikkatyypit, tasaikäisrakenteisen metsän eri kasvatusvaiheet sekä metsänkäsitteilytoimenpiteet.
- Opiskelija ymmärtää metsän jatkuvan kasvatuksen periaatteet ja lainalaisuudet.
- Opiskelija tunnistaa yleisimmät luonnon keräilytuotteet ja niiden hyödyntämisen periaatteet.
- Opiskelija tunnistaa yleisimmät riistaeläimet ja kalalajit ja niiden elinympäristöt.
- Opiskelija osaa käyttää ohjatusti jotain metsästysasetta, ansoja ja loukkuja sekä kalastusvälineitä ja huoltaa välineensä.
- Opiskelija osaa metsästää riistaeläimiä ja kalastaa jollakin tavalla ja käsitellä saaliin omaan käyttöön.
- Opiskelija osaa toimia ohjattuna metsästys- ja kalastusretkellä ohjeiden ja säädösten mukaan ja tehdä riistanhoidollisia toimenpiteitä.

5.8.7. Tekninen työ ja teknologia, 12.00 op

Opinnot painottuvat tekniseen työhön ja teknologiaan. Opiskelija valmistaa opiston työpajassa työn tai useampia töitä mieltymyksensä ja taitojensa mukaan käyttämällä monipuolisesti erilaisia materiaaleja. Opiskelija kehittää teknisiä kädentaitojaan ja tutustuu teknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin muun muassa automaation ja ohjelmoinnin avulla. Opiskelija tutustuu kestävään kehitykseen, ympäristöteknologiaan ja energiatekniikkaan, erityisesti uusiutuviin energiamuotoihin.

Opiskelija tutustuu striimaustekniikan perusteisiin: video- ja dronekuvaus, kuvankäsittely, äänen käsittely sekä lähetystekniikka. Teknologian opinnoissa tutustutaan erilaisiin energiantuotantotapoihin. Opiskelijat oppivat tapahtumien livestreemausta, ohjelmointia sekä 3-d tulostusta. Teknisen työn opinnoissa opetellaan työkalujen ja koneiden turvallista ja tarkoituksenmukaista käyttöä ja työturvallisuutta. Opetellaan suunnittelemaan ja valmistamaan esteettisiä esineitä monista eri materiaaleista, lähinnä kovista materiaaleista. Opetellaan myös huolehtimaan työtilojen siisteydestä sekä toimimaan yhteistyötaitoisesti ryhmässä.

Opetuksen tavoitteet

Teknisen työn ja teknologian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- suunnitella ja valmistaa puukon
- suunnitella työnsä
- käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti
- käyttää koneita ja työkaluja turvallisesti
- valmistaa suunnitelmansa pohjalta jonkin työn tai, mikäli aikaa jää, useita töitä
- viimeistellä työnsä

- pintakäsittelä valmistamansa työt
- huolehtia työtilojen siisteydestä
- toimia yhteistyötaitoisesti ryhmässä
- soveltaa ohjeita työnsä valmistamisessa.
- käyttää tapahtuman livestreamaksessa tarvittavaa laitteistoa ja ohjelmistoja
- / ymmärtää, miten energiaa tuotetaan
- / tutustuu ohjelmoinnin perusteisiin
- / tutustuu 3d-tulostukseen

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa suunnitella ja valmistaa puukon suunnitelmansa pohjalta.
- Opiskelija osaa käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.
- Opiskelija osaa käyttää koneita ja työkaluja turvallisesti.
- Opiskelija osaa valmistaa työnsä suunnitelmansa pohjalta.
- Opiskelija osaa viimeistellä valmistamansa esineet.
- Opiskelija osaa pintakäsittelä valmistamansa esineet.
- Opiskelija osaa pitää työtilojen siisteydestä huolta.
- Opiskelija osaa toimia yhteistyötaitoisesti ryhmässä.
- Opiskelija osaa noudattaa annettuja ohjeita.
- Opiskelija osaa toimia live-tapahtuman streemaajana.
- Opiskelija ymmärtää erilaisten energiatuotantotapojen etuja ja haittoja.
- Osaa tehdä yksinkertaisen ohjelmoinnin.
- Osaa suunnitella tuotteen ja tulostaa sen 3d -tulostimella.

5.8.8. Tekstiilityö, 12.00 op

Opintokokonaisuudessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia tekstiilityön tekniikoita kangastekniikoista lankatekniikoihin kuin myös kankaan kuvioinnista tekstiilien uudistus- ja korjaustekniikoihin. Mukana on niin perinteisiä kuin uudempiakin tekniikoita. Erityisesti painopiste on seuraavissa tekniikoissa: ompelu, kudonta, painanta, värjäys, huovutus, virkkaus, neulonta, kirjonta, solmeilu ja kierrätysompelu. Näistä tekniikoista opiskelija käyttää töissään monipuolisesti useampaa eri tekniikkaa. Opintokokonaisuus vahvistaa kädentaitoja tekstiilimateriaalin ja erilaisten tekniikoiden avulla sekä harjaannuttaa suunnittelemisen taitoja. Innovointi, kokeilut ja muotoilulähtöisyys on osana suunnittelu- ja valmistusprosessia. Kurssi antaa opiskelijalle valmiuksia kehittää harrastuneisuuttaan ja tukee jatkokoulutukseen hakeutumista. Opinnoissa pyritään vahvistamaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja kykyä oppia uusia työtapoja ja tekniikoita. Käsillä tekemisen myötä opiskelijan luovan ongelmanratkaisutaidon sekä persoonallisen ilmaisun kehittyminen vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta käsityön tekijänä. Opinnoissa toteutetaan tekstiilimateriaalien keinoin sisustus- tai taidetekstiilejä, vaatteita ja asusteita opiskelijan mieltymykset ja vahvuudet huomioiden.

Opetuksen tavoitteet

Tekstiilityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas osaa

- ilmaista itseään monipuolisesti eri kädentaitojen tekniikoiden avulla
- etsiä työideoita sekä työohjeita ja materiaaleja töihin eri viestintäkanavista
- suunnitella erilaisia käsitöitä hyödyntäen aikaisempaa osaamistaan
- löytää käsityön suunnittelu- ja tuottamisprosessista iloa ja mielihyvän kokemuksia
- työskennellä tavoitteellisesti, itseohjautuvasti, pitkäjänteisesti ja yhteistyökykyisesti
- tunnistaa vahvuutensa ja kehittymistarpeensa käsityötekniikoissa
- ratkaista eteen tulevia ongelmia aikaisemman osaamisensa avulla
- käyttää työvälineitä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja taloudellisesti
- työskennellä vastuullisesti, huolellisesti ja itseään ja muita arvostaen
- tuottaa työskentelystään ja valmiista töistään kuvia
- huolehtia vuorollaan yhteisistä tehtävistä
- arvioida ekologista tekstiilien kulutusta sekä käyttää materiaaleja säästäen ja kierrättää niitä
- perusteet kangaspuiden käytöstä, sidoksista ja eri kudonnan tekniikoista
- perusteet ompelukoneen ja saumurin käytöstä ja ompelun työtavoista
- perusteet lankatöiden työtavoista, materiaaleista ja välineistä
- perusteet kankaankuvioinnin, huovutuksen ja värjäyksen työtavoista ja välineistä
- perusteet tekstiilimateriaaleista ja tekstiilien kierrätyksestä
- dokumentoida ja arvioida omaa käsityöprojektiaan.
- ideoida ja innovoida työtään muotoilun ja kokeilujen kautta
- käyttää erilaisia ohjeita uusien tekniikoiden ja työtapojen opetteluun ja soveltaa niitä omaan työskentelyprosessiinsa

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa ilmaista itseään useammalla eri tekstiilityön tekniikalla.
- Opiskelija osaa etsiä ideoita ja työohjeita kirjoista, lehdistä ja internetistä.
- Opiskelija osaa hyödyntää työskentelyssään erilaisia käsityöohjeita.
- Opiskelija osaa käyttää ompelukonetta ja saumuria.
- Opiskelija osaa toteuttaa käsityön jollakin lankatöiden tekniikalla.
- Opiskelija osaa kutoa kangaspuilla.
- Opiskelija osaa kuvioida kangasta.
- Opiskelija osaa hyödyntää kierrätysmateriaaleja jollakin tekstiilityön työtavalla.
- Opiskelija osaa kirjoittaa työskentelypäiväkirjaa omasta itsenäisestä työskentelystään.
- Opiskelija osaa arvioida omaa työskentelyään ja valmista työtä.
- Opiskelija osaa raportoida työskentelyprosessinsa kuvallisesti ja sanallisesti.
- Opiskelija osaa tehdä valintoja suunnittelu- ja valmistusprosessissa tavoitellen laadukasta ja kestäväää käsityötä.

- Opiskelija osaa ideoida, innovoida ja tehdä kokeiluja omaperäisen ja laadukkaan tekstiilityöprosessin saavuttamiseksi.

5.8.9. Viestintä ja ilmaisu, 10.00 op

Viestinnän ja ilmaisun opintopolulla opiskellaan monipuolisesti viestinnän eri osa-alueita, joista painottuvat suullinen viestintä, kirjoittaminen, radiotyö ja kirjallisuus. Opinnoissa kannustetaan luovaan tuottamiseen ja viestinnän vastuullisuuteen. Keskeisenä tavoitteena on viestintärohkeuden, esiintymistaitojen ja ryhmäviestintätaitojen vahvistuminen. Viestinnän taitoja kehitetään monipuolisten työtapojen ja käytännön harjoitusten avulla. Opintopolun opinnoissa on mahdollista saada arvosanat kahdesta lukion opintojaksosta: ÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op) sekä ÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op).

Opetuksen tavoitteet

Viestinnän opintopolun opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa omat vahvuutensa viestijänä sekä persoonalliset ilmaisukeinonsa
- ilmaista itseään entistä aidommin ja avoimemmin kirjoittamalla ja puhumalla erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa
- tunnistaa median vaikutuskeinoja
- käyttää itselleen sopivia keinoja hallita esiintymisjännitystä
- esiintyä selkeästi ja havainnollisesti
- toimia asiallisesti ja kannustavasti kuuntelijana ja yleisönä
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmäviestintätilanteissa
- kirjoittaa selkeitä ja havainnollisia tekstejä eri käyttötarkoituksiin ja erilaisille vastaanottajille
- suunnitella ja toimittaa yksinkertaisen radio-ohjelman
- haastatella ja olla haastateltavana
- toimia juontajana ja äänitarkkailijana radiolähetyksessä
- etsiä itselleen monipuolisesti luettavaa
- tulkita erilaisia tekstejä
- analysoida, mikä tekee tekstistä kiinnostavan ja vaikuttavan
- tunnistaa ja käsitellä tunteitaan kaunokirjallisuuden avulla
- arvioida itseään ja edistymistään viestinnässä
- pyytää, antaa ja vastaanottaa palautetta
- kehittää työtään ja työskentelyään palautteen pohjalta

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppimistilanteisiin.
- Opiskelija toimii vastuullisesti kuuntelijana ja yleisönä.

- Opiskelija kirjoittaa tekstejä eri käyttötarkoituksiin.
- Opiskelija hallitsee ryhmäviestintä- ja esiintymistilanteessa tarvittavat vuorovaikutustaidot.
- Opiskelija esiintyy ainakin kerran jossakin opiston tilaisuudessa esimerkiksi juontajana, panelistina, näyttelijänä tai puhujana.
- Opiskelija toimittaa vähintään yhden radio-ohjelman ja osallistuu radiolähetyksen toteuttamiseen.
- Opiskelija ymmärtää lukemaansa tekstiä ja osoittaa sen esimerkiksi keskusteluissa, kirjoituksissa ja luovan ilmaisun tehtävissä.

Vuorovaikutus, 1.00 op

Lukion äidinkielen kurssi Vuorovaikutus 1 (ÄI3).

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (ÄI3) arviointikriteerien pohjalta tai
- Kansanopiston todistuksessa on arviointi Hyväksytty/Hylätty

Kirjoittaminen, 1.00 op

Lukion äidinkielen kurssi Kirjoittaminen 1 (ÄI6).

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin
- syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan Lukion äidinkielen (ÄI6) arviointikriteerien pohjalta tai
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/ Hylätty.

5.8.10. Yhteiset opinnot

Kristinuskon perusteet, 1.00 op

Kristinuskon perusteissa tutustutaan kristinopin keskeisiin kohtiin, kristittyjen pyhään kirjaan Raamattuun sekä uskoa ja elämää koskeviin kysymyksiin. Raamatun kertomusten ja opetusten merkitystä pohditaan niin henkilökohtaisella kuin yleiselläkin tasolla. Kristinuskon perusteet -kurssi vahvistaa ymmärrystä vanhoillislestadiolaisesta kristillisestä identiteetistä ja auttaa käsittelemään siihen liittyviä kysymyksiä. Kristillisestä opista käsitellään ainakin luomiseen, Jumalaan, Kristukseen, seurakuntaan, syntiin, armoon ja iankaikkiseen elämään liittyviä teemoja. Etiikan osalta käsitellään yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan kannalta keskeisiä eettisiä kysymyksiä. Myös ihmisen elämänkaareen ja ihmissuhteisiin liittyviä teemoja käsitellään kurssin aikana. Nuorten elämää lähellä olevat uskon liittyvät kysymykset kuuluvat olennaisena osana kurssin sisältöön.

Opetuksen tavoitteet

Kristinuskon perusteiden opetuksen tavoitteena on, että oppilas osaa

- erottaa Uuden ja Vanhan testamentin kirjoja ja sisältöä toisistaan
- nimetä Raamatusta pelastushistorian kannalta keskeisiä henkilöitä ja tapahtumia
- kertoa lyhyesti keskeisten kristinopin käsitteiden merkityksen
- keskustella uskon ja elämään liittyvistä teemoista
- ymmärtää, että erilaisilla jokapäiväisillä suuremmilla ja pienemmillä valinnoilla on usein myös eettinen merkitys
- ymmärtää, että hänen toimillaan ja valinnoillaan on vaikutusta hänen itsensä ja muiden ihmisten elämään ja hyvinvointiin.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu keskusteluihin ja opetukseen kuunnellen tai kommentoiden.
- Opiskelija tuottaa suullisen tai kirjallisen esityksen jostakin Raamatun kertomuksesta yksin tai yhdessä toisten kanssa.
- Opiskelija tuottaa suullisen tai kirjallisen esityksen jostakin kristinoppiin tai etiikkaan liittyvästä teemasta yksin tai yhdessä toisten kanssa.

Uskontokasvatus, 3.00 op

Opistovuoden aikana opiskelijat osallistuvat kristillisiä elämänarvoja tukeviin tilaisuuksiin. Niitä ovat opistolla järjestettävät seurat, talvipäivät, nuortenillat, keskustelutilaisuudet, hartaudet ja aamuhartaudet, joiden järjestämiseen myös opiskelijat vuorollaan osallistuvat. Opiskelijat osallistuvat myös seurakunnan toimintaan, kuten jumalanpalveluksiin, kirkkopyhiin ja yhteisvastuukeräykseen.

Opetuksen tavoitteet

Uskontokasvatuksen opetuksen tavoitteena on, että oppilas osaa

- nimetä kristillisiä elämänarvoja ja keskustella niistä
- ymmärtää kristillistä vakaumusta ja yhteisöllisyyttä
- tehdä valintoja kristillisten arvojen pohjalta
- toimia yhdessä toisten kanssa
- ottaa vastuuta erilaisista tehtävistä
- käyttää tietotekniikkaa suunnittelussa, tavoitteiden asettelussa, kysymysten tekemisessä ja palautteissa.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu oppitunneille ja erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.
- Opiskelija ottaa vastuu tehtävistään ja valinnoistaan.

Elämäankaariopinnot, 1.00 op

Elämäankaariopinnot toteutetaan teemaviikkona, jonka aikana tutustutaan eri elämänvaiheiden kehitystehtäviin keskustelemisen, haastattelujen ja näyttelemisen kautta eläytyen.

Lapsuuspäivinä palataan omaan lapsuuteen muistojen kautta ja pohditaan, miten minuuks on rakentunut. Nuoruuspäivänä käsitellään itsetuntemusta, omaa paikkaa ja itsenäistymistä. Aikuispäivänä eläydytään aikuisen maailmaan ja vastuuseen. Vanhuuspäivänä katsotaan elämää vanhuksen silmin ja pohditaan kuolemaa.

Opetuksen tavoitteet

Elämäntarintojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa eri ikävaiheisiin kuuluvat kehitysvaiheet ja -tehtävät
- tunnistaa oman lapsuuden merkityksen minuutensa muodostumisessa
- ymmärtää aikuisten ja vanhenevien ihmisten elämän haasteita ja mahdollisuuksia
- keskustella omaan elämäänsä vaikuttaneista asioista
- arvostaa elämän ainutlaatuisuutta
- arvostaa erilaisia elämäntarintoja ja elämäntarintojen tuomia näköaloja.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohde

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti elämäntarintojen ohjelmaan.

Laitoskeittiössä ja siivouksessa toimiminen, 2.00 op

Opiskelija osallistuu vuorollaan laitoskeittiön avustaviin työtehtäviin. Työvuorojen aikana hän työskentelee laitoskeittiön astiahuollossa ja ilta-palatarjoilussa sekä ruokailutilan siistimisessä. Opiskelija osallistuu opiston yhteisten tilojen ylläpitosiivoukseen.

Opetuksen tavoitteet

Laitoskeittiössä ja siivouksessa toimimisen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia astiahuollon tehtävissä ja siistiä astiahuollon tilat
- puhdistaa koneita ja laitteita, koota, purkaa ja puhdistaa astianpesukoneen
- siivota ja järjestää ohjeiden mukaan työ- ja asiakastiloja
- toimia hyvien käyttäytymistapojen mukaisesti
- noudattaa laitoskeittiön hygieni- ja omavalvontaohjeita
- kantaa vastuuta omasta työtehtävästään
- ymmärtää oman työpanoksensa vaikutuksen koko yhteisöön.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa toimia laitospöytäkirjan astiahuollossa itsenäisesti tai ohjattuna.
- Opiskelija osaa toimia ohjeiden mukaan opiston yhteisten tilojen ja muiden tilojen siivouksessa.
- Opiskelija toimii ohjeiden mukaan työssään siivouksessa ja laitospöytäkirjan astiahuollon ja muissa avustavissa tehtävissä.
- Opiskelija noudattaa sovittuja työaikoja sekä sopii tarvittaessa poikkeamista.

Ympäristökasvatus, 1.00 op

Ympäristökasvatusopinnot toteutetaan teemaviikkona, jonka aikana käsitellään ympäristöilmiöitä yhteistoiminnallisesti taiteen, tiedonetsinnän, luonnossa retkeilyn, luentojen ja keskustelun kautta. Keskeisinä sisältöinä ovat elinympäristöön, kulttuuri- ja luonnonmaisemaan tutustuminen ja siihen vaikuttaminen sekä ekologinen elämäntapa.

Opetuksen tavoitteet

Ympäristökasvatuksen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ymmärtää puhtaan ja esteettisen ympäristön merkityksen ihmisen hyvinvoinnille
- edistää kestävä kehityksen periaatteita huomioiden kristilliset arvot
- ymmärtää ihmisen toiminnan vaikutuksen elinympäristöön.
- arvostaa ympäröivää luontoa ja kulttuurimaisemaa
- toimia ryhmässä kantaen vastuun itsestään ja toisistaan
- nauttia luonnosta ja ymmärtää luonnossa liikkumisen merkityksen hyvinvoinnille

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti teemaviikon ohjelmaan.
- Opiskelija ottaa vastuun tehtävistään.

5.8.11. Pitkät valinnat

Opiskelija valitsee yhden 8 op opintokokonaisuuden, jota opiskellaan koko lukuvuoden ajan, sen täytyy olla eri kuin polkuopinnot. Näitä ovat Kotitalous, Kuvaviestintä, Luototaidot, Liikunta ja hyvinvointi, Tekninen työ, Tekstiilityö, Ohjaus, kasvatus ja hoito sekä Kuvaviestintä tai Lukio-

opintoja pitkänä valintana, joka sisältää ENA 1 ja 2, joko matematiikan MAY1 ja MAA3, tai ÄI 4 ja ÄI 3 ja ÄI 7.

Huomioi valitessa, että joidenkin valinnaisaineiden sisällöt ovat päällekkäisiä polkuopintojen kanssa.

Ethän valitse näitä, jos olet seuraavilla opintopoluilla:

Kotitalouspolku

Kotitalous pitkä valinta

Edullista ruokaa opiskelijalle

Tarjottavia kodin juhliin

Kuvataidepolku

Muovailu ja rakentelu

Piirustus ja maalaus

Teknisen työn ja teknologian polku

Teknisen työn pitkä valinta

Koru- ja hopeatyö

Tekstiilityön polku

Tekstiilityö pitkä valinta

Kudonta

Vaateompelu

Makramee

Liikunta- ja hyvinvointipolku

Liikunta ja hyvinvointi pitkävalinta

Luontotaidot pitkävalinta

Luonto- ja elämysliikunta

Palloilu

Luonto- ja erätaitojen polku

Luontotaidot pitkä valinta

Liikunta ja hyvinvointi pitkävalinta

Luonto- ja elämysliikunta

Viestintä ja ilmaisupolku

Äidinkielen ÄI3 lukion kurssi

Vuorovaikutus

Ylitä itsesi -- viestintäkurssi rohkaisujille

Kotitalous, 8.00 op

Kotitalouden opinnoissa syvennetään ja laajennetaan kotitalouden osa-alueita. Siellä opetellaan ruoanvalmistusta, leivontaa, tekstiilien hoitoa ja kodin siivoustaitoja käytännössä. Perehdytään kestäviin toimintatapoihin kotitaloudessa.

Opinnot sisältävät ravitsemustietoa, ruoanvalmistusta, leivontaa ja juhlien järjestämistä. Opiskelija perehtyy ravitsemuksen merkitykseen osana hyvinvointia, suomalaiseen ruokaperinteeseen sekä nykytrendeihin ja kansainvälisiin keittiöihin sekä tavallisimpiin erityisruokavalioihin. Opinnoissa opitaan suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisia ateria- ja tarjoilukokonaisuuksia. Opitaan työskentelemään keittiöllä elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti ja yksin ja yhteistyössä ryhmän jäsenten kanssa. Tutustutaan ohjatusti suurkeittiöllä työskentelyyn.

Opetuksen tavoitteet

Kotitalousopetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- valmistaa ruokaa ja leivonnaisia kotitalouden tarpeisiin
- valmistaa leivonnaisia myyjäisiin ja muihin tapahtumiin
- toimia elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti kotitaloudessa
- toimia työturvallisesti kotitaloudessa
- toimia annettujen ohjeiden mukaisesti eri työvaiheissa ja suunnitella ajankäyttöään
- kattaa pöydän kauniisti ja käytännöllisesti
- toimia yhteistyötaitoisesti ryhmässä
- toimia kestävän toimintatavan mukaisesti kotitaloudessa
- soveltaa ruoanvalmistus- ja leivontaohjeita
- suunnitella ja valmistaa ateriakokonaisuuksia
- suunnitella ja valmistaa kodin juhliin sopivia tarjottavia
- toimia muuttuvissa tilanteissa joustavasti
- valita ja valmistaa ruokaa tavallisimpiin erityisruokavalioihin (laktoosi-intoleranssi, keliakia, tavallisimmat allergiaruokavaliot ja kasvisruokavaliot)
- tuntea ravitsemussuosittelun perusteet
- valmistaa suomalaisen ruokaperinteen mukaisia ruokia ja leivonnaisia
- kokeilla eri maiden ruokakulttuurien ruokia ja leivonnaisia.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa valmistaa ruokaa reseptien mukaan kotitalouden tarpeisiin.
- Opiskelija osaa käyttää tavallisimpia työmenetelmiä ja välineitä ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa.
- Opiskelija osaa leipoa erilaisia leivonnaisia ohjeiden mukaan.
- Opiskelija osaa toimia yhteistyössä ryhmän jäsenten kanssa.
- Opiskelija noudattaa annettuja ohjeita ja tekee vastuullaan olevat tehtävät opetuskeittiöllä.
- Opiskelija osaa toimia elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti opetuskeittiössä
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa ateriakokonaisuuksia kotitalouteen.
- Opiskelija osaa kattaa pöydän kauniisti.
- Opiskelija osaa valita ja valmistaa tavallisimpiin erityisruokavalioihin sopivia ruokia ja leivonnaisia.

Kuvaviestintä, 8.00 op

Kuvaviestinnässä valo- ja videokuvauksesta tai printti- ja nettijulkaisemisesta kiinnostuneet nuoret kehittävät kuvakerrontaansa ja muodostavat käsityksen toimimisesta ko. aloilla. Kuvataan, jälkikäsitellään ja analysoidaan kuvia ja julkaisuja sekä tehdään kuvaa hyödyntäviä viestejä. Huolehditaan opiston tilaisuuksien kuvaamisesta. Vastataan opiskelijoiden vuosijulkaisun kuvista ja ulkoasusta.

Opetuksen tavoitteet

Kuvaviestinnän opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- viestiä monipuolisesti sovelletun kuvataiteen keinoja käyttäen
- käyttää valokuva- ja videokameroita sekä kuvankäsittely- ja editointiohjelmia
- yhdistää kuvaa ja tekstiä selkeiksi visuaalisiksi viesteiksi julkaisu- ja grafiikkaohjelmilla tai hallitsee videostreemauksen kaikkine vaiheineen
- jakaa tuotoksiaan internetin eri kanavilla
- arvioida visuaalista mediaa sekä omia tuotoksiaan sanallisesti

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti ja työskentelee itsenäisesti
- Opiskelija käyttää luovia ratkaisuja kuvaviesteissä.
- Opiskelija hallitsee kuvauskaluston sekä kuvankäsittely- ja julkaisuohjelmat
- Opiskelija analysoi kuvia sanallisesti.

Luontotaidot, 8.00 op

Luontotaitojen pitkä valinta sopii luonnosta, luontoalasta ja retkeilystä kiinnostuneille. Opinnot sisältävät erityisesti retkeily- ja selviytymistaitoja sekä luontotaitoja. Oppitunneilla muun muassa liikutaan luonnossa monin tavoin ja monenlaisissa olosuhteissa sekä tehdään päiväretkiä ja yönylireissuja. Lisäksi tutustutaan luonnon monimuotoisuuteen, kasvi- ja eläinlajeihin sekä metsän monikäyttöön. Opinnoissa keskeistä on kantaa vastuuta itsestä ryhmän jäsenenä sekä ryhmästä.

Opetuksen tavoitteet

Luontotaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- liikkua luonnossa kesä- ja talviolosuhteissa asianmukaisin varustein
- majoittua maastossa eri vuodenaikoina
- tunnistaa yleisimpiä eliölajeja ja luontotyyppejä toimintaympäristönsä luonnosta
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden

- ymmärtää oppaan merkityksen ryhmässä ja toimia ohjeiden mukaan
- huolehtia itsestä ja ymmärtää vastuunsa ryhmän turvallisuudesta
- ymmärtää metsien monikäytön mahdollisuudet
- käyttää ohjatusti vapakalastusvälineitä
- toimia säädösten ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa luonnossa liikuessaan varustautua oikein eri sääolosuhteissa ja huoltaa retkeilyvarusteensa.
- Opiskelija osaa suunnistaa paperikartan ja kompassin avulla valoisaan aikaan ja listata muita paikantamisvälineitä.
- Opiskelija osaa listata tavallisimmat kesä- ja talviajan retkeilymajoitteet sekä pystyttää teltan ja rakentaa lumiluolan ohjatusti ja turvallisesti ja majoittua niissä.
- Opiskelija osaa sytyttää luonnossa nuotion ja valmistaa ruokaa avotulella ja retkikeittimellä turvallisesti ja hygieenisesti.
- Opiskelija osaa listata Suomen yleisimpiä eliölajeja ja luontotyyppejä.
- Opiskelija ymmärtää luonnon monimuotoisuutta ja lainalaisuuksia sekä ympäristömyönteisen toimintatavan ja tietää muutamia ajankohtaisia luonnon- ja ympäristönsuojelun aiheita.
- Opiskelija osaa kertoa keskeisimmät jokamiehenoikeudet.
- Opiskelija tunnistaa luonnon virkistyskäytön monet mahdollisuudet.
- Opiskelija osaa huolehtia toimintakyvystään ja turvallisuudestaan ja ymmärtää tehtävänsä ja vastuunsa ryhmän jäsenenä ja retkillä.
- Opiskelija osaa listata retkeilyyn liittyviä riskejä ja ymmärtää turvallisuussuunnitelman merkityksen ja rakenteen.
- Opiskelija tunnistaa oman osaamisensa rajat, ymmärtää yleisimmät ensiaputaidot maasto-olosuhteissa ja osaa hälyttää apua.
- Opiskelija tunnistaa metsän kasvupaikkatyypit, tasaikäisrakenteisen metsän eri kasvatusvaiheet sekä metsänkäsittelytoimenpiteet.
- Opiskelija ymmärtää metsän jatkuvan kasvatuksen periaatteet ja lainalaisuudet.
- Opiskelija tunnistaa yleisimmät luonnon keräilytuotteet ja niiden hyödyntämisen periaatteet.
- Opiskelija osaa käyttää ohjatusti vapakalastusvälineitä ja huoltaa välineensä.

Liikunta ja hyvinvointi, 8.00 op

Tämä opintokokonaisuus sopii liikunnasta ja hyvinvoinnista kiinnostuneille. Opinnoissa kehittää omaa kuntoa ja parantaa terveyttäsi oivaltaen samalla oman kunnon ja terveyden ylläpidon elementit. Opetus on käytännönläheistä ja pääset kokeilemaan eri liikuntalajeja. Liikuntataitoja sovelletaan erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa. Opiskeluympäristön mahdollisuuksia (kesä-, talvi-, luontoliikunta) hyödynnetään monipuolisesti sekä sisä- että ulkoliikunnassa. Tutuksi tulevat myös arjen hyvinvointia ja terveyttä edistävät toiminnot.

Opetuksen tavoitteet

Liikunnan- ja hyvinvoinnin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia;
- osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.
- Oppija ymmärtää oman toiminnan merkityksen yhteisöllisyyden edistäjänä
- ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen ryhmätoiminnassa ja oppii toimimaan ryhmässä
- ottaa huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- käyttää asianmukaisia varusteita
- ymmärtää ohjeiden ja sääntöjen merkityksen ja toimii niiden mukaisesti
- toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi
- tutustuu uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin ja löytää omaa fyysistä kuntoaan ja hyvinvointia edistäviä lajeja
- ylläpitää ja kehittää liikuntataitoja ja fyysisiä ominaisuuksia
- harjaantuu kehon hallinnassa
- tunnistaa lihashuollon ja palautumisen merkityksen
- löytää arjen hyvinvointia tukevia keinoja ja menetelmiä
- arvioi omaa jaksamistaan ja vireytään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyyn lisäämiseksi
- soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa kuten sisällä ja ulkona
- toimii kestävän kehityksen ja eettisyyden periaatteita kunnioittaen.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

- Opiskelija osaa ohjata liikuntatuokion.
- Opiskelija osaa edistää valinnoillaan omaa ja muiden hyvinvointia.
- Opiskelija hallitsee yleisimpien liikuntamuotojen ja -lajien perustaitoja.
- Opiskelija ymmärtää turvallisuuden edistämisen tärkeyden ja hallitsee riskikartoituksen perusteet.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti osana tiimiä.

Ohjaus, kasvatus ja hoito, 8.00 op

Opintojen tavoitteena on herättää mielenkiintoa sosiaali- ja terveysalaa kohtaan sekä antaa valmiuksia ohjaus-, kasvatus- ja hoitotyöhön eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa. Opintoihin sisältyy tutustumiskäyntejä lähiympäristössä sijaitseviin sosiaali- ja terveysalan yksiköihin. Opiskeluun kuuluu ohjaustuokioiden ohjaaminen sekä avustaminen erityisopintopolun tunneilla, vapaa-aikana ja retkillä. Ohjauskokemusta harjoitellaan myös lasten ja ikäihmisten parissa.

Opetuksen tavoitteet

Ohjaus, kasvatus ja hoito -opintojen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tiedostaa lakien ja asetusten ohjaavan ohjaus-, kasvatus- ja hoitotyötä
- huomioida ammatillisen vastuun ja luottamuksellisen vuorovaikutuksen hoitotyössä
- huomioida työturvallisuuden
- ymmärtää työkyvyn ja työhyvinvoinnin merkityksen
- toimia erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten kanssa käyttäen toimintakykyä edistävää ja voimavaralähtöistä työtettä
- soveltaa opittuja tietoja ja taitoja erilaisten sekä eri-ikäisten ihmisten hoitoon, ohjaukseen ja tukemiseen kunnioittaen heidän arvomaailmaansa, elämäntapojensa ja elämänsä historiaansa
- suunnitella ja toteuttaa osana ryhmää toiminnallisia tuokioita lapsille, vammaisille ja ikääntyneille
- soveltaa omia vahvuuksia ohjaustuokioiden suunnittelussa ja toteutuksessa
- tukea ja ohjata erityisoppijoiden selviytymistä arkielämän toiminnoissa ja sosiaalisten suhteiden rakentamisessa sekä etsiä ratkaisuja eteen tuleviin haasteisiin
- tunnistaa vammaistytön, varhaiskasvatuksen ja ikäihmisten hoidon historiaa sekä palvelujen rakenteita
- tunnistaa yleisimmät kehitysvammat ja niiden ominaispiirteet
- tunnistaa lapsen normaalit fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset toiminnot
- tunnistaa lapsen normaalit kasvun ja kehityksen vaiheet
- ymmärtää luovan toiminnan merkityksen lapsen kehityksen ja kasvun tukena
- tunnistaa ikääntyvän ihmisen yksilöllisiä perustarpeita
- tukea ikääntyvää ihmistä päivittäisissä toiminnoissa
- tunnistaa normaalin ikääntymisen vaiheet sekä ikääntyvien yleisimmät sairaudet ja tapaturmat
- tiedostaa kasvavan ikäihmisten määrän seurauksia ja vaikutuksia suomalaiselle yhteiskunnalle
- raportoida omaa oppimistaan oppimispäiväkirjassa.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu opetukseen ja tunneille aktiivisesti.
- Opiskelija kirjoittaa ja palauttaa oppimispäiväkirjan.
- Opiskelija osaa (ohjatusti) soveltaa opittua teoreettista ohjaustuokion suunnittelussa ja toteutuksessa lapsille, vammaisille ja ikääntyneille sekä tehdä niistä itsearvioinnin.
- Opiskelija osaa kertoa yleisimmät kehitysvammat ja niiden ominaispiirteet.
- Opiskelija osaa ohjata (ohjatusti) erityisopintopolun nuoria ja kohdata heidät kunnioittavasti.
- Opiskelija osaa ratkaista (ohjatusti) erityisnuorten kanssa esiin tulevia haasteita.

Tekstiilityö, 8.00 op

Opintokokonaisuudessa hyödynnetään seuraavia tekniikoita: ompelu, kudonta, painanta, huovutus, virkkaus, neulonta ja solmeilu. Näistä tekniikoista opiskelija käyttää töissään ainakin kolmea. Opintokokonaisuus vahvistaa kädentaitoja tekstiilimateriaalin ja erilaisten tekniikoiden avulla sekä harjaannuttaa suunnittelemisen taitoja. Kurssi antaa opiskelijalle

valmiuksia kehittää omaa harrastuneisuuttaan. Opinnoissa pyritään vahvistamaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja kykyä oppia uusia työtapoja ja tekniikoita. Käsillä tekemisen myötä opiskelijan luovan ongelmanratkaisutaidon sekä persoonallisen ilmaisun kehittyminen vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta käsityön tekijänä. Opinnoissa toteutetaan tekstiilimateriaalien keinoin sisustustekstiilejä, vaatteita ja asusteita opiskelijan mieltymykset ja vahvuudet huomioiden.

Opetuksen tavoitteet

Opintojakson tavoitteena on, että oppilas osaa

- ilmaista itseään monipuolisesti eri kädentaitojen tekniikoiden avulla
- etsiä työideoita , ohjeita ja materiaaleja töihinsä eri viestintäkanavista
- käyttää erilaisia ohjeita uusien tekniikoiden ja työtapojen opetteluun
- suunnitella erilaisia käsitöitä hyödyntäen aikaisempaa osaamistaan
- löytää käsityön suunnittelu- ja tuottamisprosessista iloa ja mielihyvän kokemuksia
- työskennellä tavoitteellisesti ja itseohjautuvasti
- tunnistaa vahvuutensa ja kehittymistarpeensa käsityötekniikoissa
- ratkaista eteen tulevia ongelmia aikaisemman osaamisen avulla
- käyttää työvälineitä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja taloudellisesti
- työskennellä vastuullisesti, huolellisesti ja itseään ja muita arvostaen
- tuottaa työskentelystä ja valmiista töistä kuvia
- huolehtia vuorollaan yhteisistä tehtävistä
- perusteet kangaspuiden käytöstä, sidoksista ja eri kudonnan tekniikoista
- perusteet ompelukoneen ja saumurin käytöstä ja ompelun työtavoista
- perusteet lankatöiden työtavoista, materiaaleista ja välineistä
- perusteet kankaankuvioinnin ja huovutuksen työtavoista ja välineistä
- dokumentoida ja arvioida omaa käsityöprojektiään.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa ilmaista itseään useammalla eri tekstiilityön tekniikalla.
- Opiskelija osaa etsiä ideoita ja työohjeita kirjoista, lehdistä ja internetistä.
- Opiskelija osaa hyödyntää työssään erilaisia käsityöohjeita.
- Opiskelija osaa käyttää ompelukonetta ja saumuria.
- Opiskelija osaa jonkin lankatöiden tekniikan.
- Opiskelija osaa kuvioida kangasta.
- Opiskelija osaa kirjoittaa työskentelypäiväkirjaa omasta itsenäisestä työskentelystään.
- Opiskelija osaa arvioida omaa työskentelyään ja valmista työtä.
- Opiskelija osaa raportoida oman työskentelyprosessin kuvallisesti ja sanallisesti.

Tekninen työ, 8.00 op

Teknisen työn opinnoissa opetellaan työkalujen ja koneiden turvallista ja tarkoituksenmukaista käyttöä sekä työturvallisuutta. Opetellaan suunnittelemaan sekä valmistamaan esteettisiä esineitä monista eri materiaaleista, lähinnä kovista materiaaleista. Opetellaan myös huolehtimaan työtilojen siisteydestä sekä toimimaan yhteistyötaitoisesti ryhmässä.

Opetuksen tavoitteet

Teknisen työn opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- valmistaa puukon, jonka tekee suunnitelmansa pohjalta.
- suunnitella työnsä
- käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti
- käyttää koneita ja työkaluja turvallisesti
- valmistaa suunnitelmansa pohjalta jonkin työn tai, mikäli aikaa jää, useita töitä
- viimeistellä työnsä
- pintakäsitellä valmistamansa työt
- pitää työtilojen siisteydestä huolta
- toimia yhteistyötaitoisesti ryhmässä
- soveltaa ohjeita työnsä valmistamisessa.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa valmistaa puukon, jonka tekee suunnitelmansa pohjalta.
- Opiskelija osaa käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.
- Opiskelija osaa käyttää koneita ja työkaluja turvallisesti.
- Opiskelija osaa valmistaa suunnitelmansa pohjalta työnsä.
- Opiskelija osaa viimeistellä valmistamansa työt.
- Opiskelija osaa pintakäsitellä valmistamansa työt.
- Opiskelija osaa pitää työtilojen siisteydestä huolta.
- Opiskelija osaa toimia yhteistyötaitoisesti ryhmässä.
- Opiskelija osaa soveltaa ohjeita työnsä valmistamisessa.

5.8.12. Lukio-opinnot opistossa

Opiston aikana on mahdollisuus suorittaa lukio-opintoja pitkänä valintana, valinnaisina tai polkuopintoina viestinnässä ja kuvataiteessa.

Todistukset suoritetuista lukio-opinnoista myöntää Ranuan lukio.

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (ENA1), 1.00 op

Moduulin tehtävänä on avata lukion kieltenopiskelun tavoitteita suhteessa jatkuvaan oppimiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin muutosten monikielisessä maailmassa. Moduuli totuttaa opiskelijaa lukiomaiseen kieltenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Tehtävänä on kehittää opiskelijan kielitietoisuutta ja kieli-identiteettiä sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja sekä vahvistaa opiskelijan ja ryhmän hyvinvointiosaamista.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- analysoi ja kehittää taitoaan käyttää itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä
- monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.

Keskeiset sisällöt

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettaminen kielten opiskelulle
- monikielisyyden voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (ENA1) arviointikriteerien pohjalta.
- Kansanopistotodistuksessa on arviointi Hyväksytty/Hylätty

Englanti globaalina kielenä (ENA2), 3.00 op

Moduulin tehtävänä on tarkastella englannin kielen roolia lingua francana globaalissa viestinnässä ja vuorovaikutuksessa tilanteissa, joissa englanti ei välttämättä ole kenenkään äidinkieli. Tehtävänä on myös pohtia eettistä toimijuutta kaikessa vuorovaikutuksessa. Moduulissa avataan rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) käsitettä keskeisenä kielitaidon osa-alueena.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan

- syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muuta kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (ENA3) arviointikriteerien pohjalta.
- Kansanopistotodistukseen tulee arviointi Hyväksytty/Hylätty.

Fysiikka luonnontieteenä (FY1), 1.00 op

Moduulissa opiskelija saa kuvan fysiikan kokeellisesta luonteesta ja tutustuu kvantitatiiviseen mallintamiseen. Keskeisenä näkökulmana on, miten uutta tietoa rakennetaan tekemällä havaintoja ja kokeita fysiikalle ominaisella tavalla. Moduuli kehittää yhteistyötaitoja ja luo perustaa monitieteiselle ja luovalle osaamiselle.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

Keskeiset sisällöt

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulostuksen kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitteleminen ja toteutus

Moduulin keskeisiä sisältöjä voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavissa temaattisissa yhteyksissä: liikeilmiöt, tiheysmittaukset ja putoamiskiirtyvyys.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (ENA3) arviointikriteerien pohjalta.
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty.

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (FY2), 1.00 op

Moduulissa perehdytään siihen, miten energiaa tuotetaan, siirretään ja käytetään sekä mitä vaikutuksia näillä toiminnoilla on ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisten hyvinvointiin. Keskeisenä näkökulmana on energian käsitteen ilmeneminen näissä yhteyksissä sekä se, miten energian käsite jäsentää ja täsmentää aiheesta käytävää keskustelua ja siihen liittyviä näkemyksiä.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta

Keskeiset sisällöt

Keskeiset sisällöt

- energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen
- energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen
- energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastomuutokseen

Moduulin keskeisiä sisältöjä voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavissa temaattisissa yhteyksissä: kemiallinen energia energialähteenä, kansallinen energiantuotanto ja -kulutus sekä energian käyttö kotitalouksissa.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (FY 2) arviointikriteerien pohjalta

Geometria (MAA3), 2.00 op

Lukion matematiikan kurssi (MAA3).

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa
- osaa soveltaa yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa
- harjaantuu muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa sisältäviä lauseita
- osaa käyttää ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.

Keskeiset sisällöt

- kuvioden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- sini- ja kosinilause
- monikulmioihin liittyvien pituuksien, kulmien ja pinta-alojen laskeminen
- ympyrän ja sen osien ja siihen liittyvien suorien geometrian
- suoraan lieriöön ja suoraan kartioon sekä palloon liittyvien pituuksien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (MAA3) arviointikriteerien pohjalta
- Kansanopistotodistuksen arviointi on Hyväksytty/Hylätty

Luvut ja yhtälöt (MAY1), 2.00 op

Lukion matematiikan kurssi Luvut ja yhtälöt (MAY1).

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kertaa prosenttilaskennan periaatteet
- osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa
- syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan
- kertaa potenssin laskusäännöt

- vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä
- ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet
- oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt

- lukujoukot ja peruslaskutoimitukset
- luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo
- prosenttilaskenta
- potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku)
- suoraan ja kääntäen verrannollisuus
- funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta
- jossa asteen yhtälön ratkaiseminen
- yhtälöpari
- neliö- ja kuutiojuuri
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3)

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan Lukion kurssin (MAY1) arviointikriteerien perusteella.
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty

Vuorovaikutus 1 (ÄI3), 1.00 op

Opintojakso opiskellaan LOPS 2019 (ÄI3) tavoitteiden mukaisesti

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan Lukion (ÄI3) tavoitteiden mukaisesti

Kirjallisuus 1 (ÄI4), 2.00 op

Lukion äidinkielen kurssi Kirjallisuus 1 (ÄI4)

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuviissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Arvioidaan lukion kurssin (ÄI4) arviointikriteerien pohjalta.
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty.

Kirjoittaminen (ÄI6), 1.00 op

Kehittää omaa kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja, Hallitsee tekstien

tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin
- syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuoltoa
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukien kurssin (ÄI6) arviointikriteerien pohjalta.

Vuorovaikutus 2 (ÄI7), 1.00 op

Kurssilla opiskellaan lukion Vuorovaikutus 2 (ÄI7) tavoitteiden mukaan

Opetuksen tavoitteet

Lukuon (ÄI 17)

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (ÄI 17) arviointikriteerien pohjalta.
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty.

Omat kuvat, jaetut kulttuurit (KU1), 2.00 op

Kurssi on lukion kuvataiteen pakollinen kurssi. Kuvataiteen pakollisilla kursseilla perehdytään opiskelijan omiin ja muiden kuvakulttuureihin sekä rakennettuun ympäristöön ja luonnonympäristöön. Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: kuvien merkitys, osallisuus ja toimijuus sekä ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen;
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestävästä tulevaisuudesta kannalta.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen

- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävää. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä

Arvioinnin tekee opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (KU1) arviointikriteerien pohjalta.

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt(KU2), 2.00 op

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Oppiaineen keskeisenä päämääränä on, että opiskelija ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään. Kokemukset, mielikuvitus ja tavoitteellinen työskentely luovat perustan moniaistiselle oppimiselle. Opetuksessa tarkastellaan taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja. Opiskelija vahvistaa aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön tuntemustaan, joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetuksella tuetaan laaja-alaisen yleissivistyksen rakentumista sekä aktiiviseen paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kasvamista.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoiteena on, että

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen;
- perustelee ympäristöihin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviä havaintojaan ja ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- tarkastelee ympäristön kuvien yhteyksiä omiin kuviinsa, taiteeseen ja kulttuuriperintöön
- soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, teknologioita ja toimintatapoja kuvailmaisussaan itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- tutkii ja tulkitsee rakennettua ympäristöä, tuotteita ja palveluja yhteiskuntakehityksen, oikeuksien ja kestävän tulevaisuuden näkökulmista
- kehittää osaamistaan ympäristön kuvien tekijänä, tulkitsijana, arvottajana ja toimijana
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestävän tulevaisuuden kannalta.
- ymmärtää kuvilla vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia omassa elämässään esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti kestävän tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa ympäristön kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja ympäristössä, mediassa ja taiteessa
- arkkitehtuurin, muotoilun ja median käsitteistöihin ja kuvastoihin tutustuminen
- visuaalisen kulttuurin teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulokkain keinojen käyttäminen
- ympäristön ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävä. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (KU2) arviointikriteerien pohjalta.

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (UE1), 2.00 op

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijaa uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän laaja-alaisen yleissivistyksen muodostamisessa. Uskonnon opetuksessa perehdytään uskontoihin ja uskonnon ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja ja katsomuksia tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa

- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä

Keskeiset sisällöt

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde
- maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena
- uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa • juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille

Arviointi

Uskonnon oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on kannustaa opiskelijaa opiskelemaan ja oppimaan sekä antaa palautetta hänen oppimisprosessistaan ja osaamisestaan. Opetuksessa ohjataan ja tuetaan opiskelijaa oman oppimisprosessinsa pitkäjänteisessä suunnittelussa ja arvioinnissa. Arviointi on monipuolista, ja siihen kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja uskonnon oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan uskonnolliseen ja katsomukselliseen yleissivistykseen liittyvien tietojen ja taitojen havainnointiin. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaan, tiedon soveltamiseen, analysointiin, arvioimiseen ja esittämiseen sekä tiedonhankintataitoihin ja työskentelyyn erilaisissa oppimistilanteissa

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (UE1) arviointikriteerien pohjalta.

5.8.13. Lyhyet valinnat

Opiskelijan täytyy valita näistä kursseista vähintään 4 opintopisteen verran lyhyitä valinnaisia.

Lisäksi voi valita kuoron, yhden soitimen opiskelua tai laulutaidon kehittämisen sekä hygieniapassikoulutuksen.

Edullista ruokaa opiskelijoille, 2.00 op

Kurssilla valmistetaan opiskelijan budjettiin sopivia, monipuolisia, herkullisia ja ravitsevia ruokia ja leivonnaisia.

Opetuksen tavoitteet

Edullista ruokaa opiskelijoille -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- valita edullisia ja terveellisiä ruokia opiskelijatalouteen
- valmistaa edullista ja terveellistä arkiruokaa ja leivonnaisia
- käsitellä ja säilyttää elintarvikkeita kotitaloudessa hygieenisesti

- huolehtia työskentelyhygieniasta ja keittiön siisteydestä ohjeiden mukaan.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa valmistaa kotiruokaa ja leipoa ohjeiden mukaan.
- Opiskelija osaa toimia ryhmässä ja tehdä hänelle annetut tehtävät ohjeiden mukaan.
- Opiskelija osaa valita edullisia elintarvikkeita kotitalouteen.

Tarjottavia kodin juhliin, 2.00 op

Suunnitellaan ja valmistetaan erilaisia leivonnaisia ja tarjottavia kodin juhliin, kuten syntymäpäiville, valmistujaisiin, ristiäisiin ja kihlajaisiin.

Opetuksen tavoitteet

Tarjottavia kodin juhliin -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- suunnitella ja valmistaa tarjottavia kodin juhliin ohjeiden mukaan
- valita tavallisimpiin erityisruokavalioiden kuten keliakiaan ja laktoosi-intoleranssiin sopivia tarjottavia
- kattaa tarjoilupöydän kodin juhliin
- laittaa tarjottavat tarjolle kauniisti ja käytännöllisesti
- huolehtia työskentelyhygieniasta ja keittiön siisteydestä ohjeiden mukaan.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa valmistaa erilaisia leivonnaisia ja muita tarjottavia kodin juhliin.
- Opiskelija osaa laittaa juhlatarjottavat tarjolle.
- Opiskelija osaa toimia ryhmässä ja tehdä hänelle annetut tehtävät ohjeiden mukaan.
- Opiskelija tietää millaisia elintarvikkeita voi tarjota keliaakikoille ja laktoosi-intoleranteille.

Hygieniapassikoulutus, 1.00 op

Kurssin aikana opiskellaan hygieniosaamisen perustaidot ja osallistutaan hygieniosaamistestiin. Kurssin suorittaminen edellyttää hygieniosaamistestin läpäisemistä hyväksytysti.

Opetuksen tavoitteet

Hygieniapassikoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija

- osaa perustiedot mikrobiologiasta ja elintarvikkeiden saastumisesta (kontaminaatiosta).
- tietää ruokamyrkytykset ja hygieeniset työtavat elintarviketyössä
- tietää miten huolehtia henkilökohtainen hygieniasta elintarviketyössä
- tietää mitä puhtaanapito tarkoittavaa elintarviketyössä
- osaa noudattaa omavalvontaa elintarviketyössä
- tietää mitkä lait säätelevät elintarvikealaa ja mitkä viranomaiset valvovat sitä

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa elintarvikehygienian perusteet.
- Opiskelija läpäisee hygieniosaamistestin.

Kudonta, 2.00 op

Kurssilla tutustutaan kudonnan työvälineisiin, työtapoihin ja tekniikoihin. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa nauhan, maton, liinan, huivin tai matkahuovan kangaspuilla, kudontakehyksellä tai valitsemallaan työvälineellä.

Opetuksen tavoitteet

Kudonnan opetuksen tavoitteena on, että oppilas osaa

- suunnitella ja valmistaa kudontatyön
- etsiä ideoita kudontatöihin eri viestintäkanavista
- tuottaa työskentelystä ja valmiista töistä kuvia
- ratkaista eteen tulevia ongelmia kurssilla saamallaan taidoilla
- työskennellä tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti
- käyttää työvälineitä tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti
- työskennellä huolellisesti ja itseään ja muita arvostaen
- työskennellä itsenäisesti ja yhteistyökykyisesti
- perusteet kangaspuiden käytöstä, sidoksista ja eri kudontatekniikoista
- huolehtia vuorollaan yhteisistä tehtävistä.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu opetukseen ja tunneille aktiivisesti.
- Opiskelija kirjoittaa ja palauttaa oppimispäiväkirjan.
- Opiskelija valmistaa, palauttaa ja arvioida kurssityönsä.

Makramee, 2.00 op

Kurssilla tutustutaan makrameen materiaaleihin, työtapoihin ja tekniikoihin. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa sisustustekstiilin solmeilemalla.

Opetuksen tavoitteet

Makrameen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- perusteet makrameessa käytetyistä solmuista ja tekniikoista.
- etsiä työideoita, työohjeita ja materiaaleja töihinsä eri viestintäkanavista
- suunnitella ja valmistaa makramee-työn
- työskennellä tavoitteellisesti ja yhteistyökykyisesti
- ratkaista eteen tulevia ongelmia kurssilla saamallaan taidoilla
- työskennellä huolellisesti ja itseään ja muita arvostaen
- huolehtia vuorollaan yhteisistä tehtävistä.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu opetukseen ja tunneille aktiivisesti.
- Opiskelija kirjoittaa ja palauttaa oppimispäiväkirjan.
- Opiskelija valmistaa, palauttaa ja arvioi kurssityönsä.

Vaateompelu, 2.00 op

Kurssilla opiskellaan ompelun perusteita, mutta myös peruskoulussa opitun syventämistä. Tutustutaan ompelukoneen ja saumurin erilaisiin mahdollisuuksiin. Kurssi antaa valmiudet

haastavaan vaateompeluun. Käsillä tekemisen kautta opiskelija saa onnistumisen kokemuksia ja näkee työnsä jäljen. Kurssiin sisältyy vähintään yhden käyttövaatteen valmistaminen.

Opetuksen tavoitteet

Vaateompelun opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- käyttää sujuvasti saumuria ja ompelukonetta työvälineenä
- ompelun tavallisimpia työtapoja ja ompelun työjärjestystä
- etsiä työideoita, ohjeita ja materiaaleja töihinsä eri viestintäkanavista
- työskennellä tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti
- käyttää työvälineitä tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti
- työskennellä huolellisesti ja itseään ja muita arvostaen
- huolehtia vuorollaan yhteisistä tehtävistä
- huolehtia omista työvälineistä ja tavaroistaan
- työskennellä itsenäisesti ja yhteistyökykyisesti
- ratkaista eteen tulevia ongelmia kurssilla saamallaan taidoilla
- huomioida työskentelyssään turvallisuuteen ja ekologisuuteen liittyvät seikat
- käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti, säästäten ja kierrättäen niitä.
- ideoida, suunnitella ja valmistaa vaatteen ompelemalla

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu opetukseen ja tunneille aktiivisesti.
- Opiskelija kirjoittaa ja palauttaa oppimispäiväkirjan.
- Opiskelija suunnittelee, valmistaa, palauttaa ja arvioi kurssityönsä.

Koru- ja hopeatyö, 1.00 op

Kurssilla opetellaan valmistamaan hopeaketju. Opiskelija voi halutessaan myös valmistaa esim. sormuksen, riipuksen tai muun esineen. Materiaalina käytämme lankaa, levyä ja eri muodoissa olevaa hopeaa. Perehdymme kurssilla myös hopean juottamiseen

Opetuksen tavoitteet

Koru- ja hopeatyön opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- valmistaa suunnitelmansa pohjalta jonkin hopeaesineen.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa valmistaa hopeaesineen suunnitelmansa pohjalta.
- Opiskelija osaa käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti.
- Opiskelija osaa käyttää työkaluja.
- Opiskelija osaa soveltaa ohjeita työnsä valmistamisessa.
- Opiskelija osaa viimeistellä esineen.

Piirustus ja maalaus, 2.00 op

Kuvailmaisusta kiinnostuneet nuoret saavat valmiuksia kehittävään harrastukseen. Kurssilla piirretään ja maalataan yleisimmillä välineillä.

Opetuksen tavoitteet

Piirustus- ja maalausopetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ilmaista itseään piirtäen ja maalaten soveltaen yleisimpiä tekniikoita.
- sekoittaa halutun värisävyä
- tunnistaa neljä erilaista tapaa piirtää ja käyttää erilaisia piirtimiä
- arvioida tuotoksiaan.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija työskentelee aktiivisesti ja johdonmukaisesti.
- Opiskelija hallitsee yleisimmät piirustus- ja maalaustekniikat luovassa kuvailmaisussa.
- Opiskelija perustelee ratkaisunsa omia ja muiden tuotoksia arvioitaessa.

Muovailu ja rakentelu, 2.00 op

Kolmiulotteisesta kuvailmaisusta kiinnostuneet nuoret saavat valmiuksia harrastukseensa. Muovailaan keramiikkasavesta käyttö-, koriste- ja taide-esineitä sekä rakennellaan luonnonmateriaaleista, tikuista, pahvista yms. kolmiulotteisia rakennelmia.

Opetuksen tavoitteet

Muovailun ja rakentelun opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- keramiikan käsirakennusmenetelmien perusteet ja hyödyntää näitä luovassa toiminnassa
- osoittaa avaruudellista hahmotuskykyä rakentelemalla tilasommitelmia sisä- tai ulkotiloihin
- arvioida kriittisesti elinympäristönsä viihtyvyyttä ja kommentoida sitä tuotoksillaan.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija työskentelee aktiivisesti.
- Opiskelija hallitsee käytetyt työmenetelmät ja käyttää tilallista hahmotuskykyään.
- Opiskelija käyttää omaperäisiä ratkaisuja.

Luonto- ja elämysliikunta, 2.00 op

Kurssilla tutustutaan erilaisiin luonto- ja elämysliikunnan muotoihin. Sisältö on pääosin vuodenaikaan sopivaa monipuolista ulkoliikuntaa ja eri liikuntalajeihin tutustumista. Kurssi on suunnattu liikuntaa aktiivisesti harrastaville. Kurssilla liikutaan opistoalueella ja lähiympäristössä monipuolisesti luontoa hyödyntäen. Työtavoissa painottuu opiskelijan aktiivinen osallistuminen, toiminnallisuus sekä ryhmä- ja yhteistoiminta. Kurssi tarjoaa opiskelijoille haastavia, elämyksellisiä ja rentouttaviakin kokemuksia sekä osallistaa heitä luontoliikuntatoimintojen suunnitteluun.

Opetuksen tavoitteet

Luonto- ja elämysliikunnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- käyttää erilaisia ryhmätyöskentelytaitoja yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi
- ymmärtää fyysisen ja psyykkisen kunnon merkityksen itselle ja ryhmälle eri olosuhteissa
- ymmärtää luonnon merkityksen hyvinvoinnin ja voimavarojen edistäjänä
- saada onnistumisen kokemuksia luonto- ja elämysliikunnasta
- tunnistaa fyysisen ja psyykkisen suorituskykynsä ja asettaa itselleen suorituskyvyn mukaisia tavoitteita
- löytää itselle mieluisia liikuntataitoja ja -lajeja
- ymmärtää luontoliikunnassa käytettävien välineiden käytön ja huollon.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa tunnistaa erilaisia ryhmätyöskentelytaitoja.
- Opiskelija ymmärtää luonnon merkityksen hyvinvoinnin ja voimavarojen edistäjänä.
- Opiskelija tuntee erilaisia hyvinvointia tukevia luonto- ja elämysliikunnan muotoja.
- Opiskelija osaa käyttää tilanteen mukaisesti tarvittavia varusteita ja välineitä.
- Opiskelija noudattaa toiminnassaan turvallisuusohjeita ja toimii annettujen ohjeiden mukaan.
- Opiskelija osaa käyttää suunnistus- tai paikantamisvälinettä.
- Opiskelija tunnistaa oman fyysistä ja psyykkistä suoritustasoa.

Palloilu, 1.00 op

Kurssilla pelataan pallopelejä, esimerkiksi lentopalloa ja salibandyä, opiskelijoiden toiveet huomioon ottaen. Liikunnan opetuksella tuetaan opiskelijaa omasta fyysisestä aktiivisuudesta huolehtimisessa. Edistetään opiskelijoiden yhdenvertaisuutta, osallisuutta, yhdessä toimimisen taitoja, toisten huomioon ottamista ja yhteisöllisyyttä. Kurssin työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Opiskelijat ottavat vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta.

Opetuksen tavoitteet

Palloilukurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa

- kehittää ja syventää eri palloilulajien pelitaitojaan ja pelikäsitystään joukkueen jäsenenä
- ylläpitää ja kehittää omia fyysisiä ominaisuuksiaan omista lähtökohdistaan
- toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia
- iloita ja nauttia joukkuepaloilusta sekä hyödyntää oppimiaan pelitaitoja osallistumalla joukkueliikuntaan myös vapaa-ajalla.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti ja vastuullisesti ryhmän ja kurssin toimintaan.
- Opiskelija kehittää ja syventää eri palloilulajien pelitaitojaan ja pelikäsitystään joukkueen jäsenenä.
- Opiskelija osaa ohjatusti ylläpitää ja kehittää omia fyysisiä ominaisuuksiaan omasta lähtökohdastaan.

- Opiskelija toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti sekä auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla.

Rentoutuminen ja stressinhallinta, 2.00 op

Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijoiden fyysisen ja psyykkisen kunnon ylläpitämistä sekä opinnoissa jaksamista. Tavoitteena on antaa opiskelijalle avaimia stressinhallintaan ja rentoutumiseen. Kurssin pääsisältönä on teoriaa, stressinhallintaan ja jaksamiseen liittyviä käytännön rentoutumisharjoituksia sekä virkistävää liikuntaa. Kurssin sisällössä otetaan huomioon myös opiskelijoiden toiveet.

Opetuksen tavoitteet

Rentoutumisen ja stressinhallinnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa ja analysoida oman elämänsä kuormitustekijöitä
- tunnistaa kehonhuollollisia tarpeita hyvinvoinnin perustana
- arvioida omia elintapojaan hyvinvoinnin ja jaksamisen näkökulmasta
- käyttää itselleen sopivia keinoja henkilökohtaisen stressin hallintaan
- edistää fyysisiä ja psyykkisiä voimavarojaan.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu tunnin toimintaan.
- Opiskelija pukeutuu tunneille ohjeiden mukaisesti liikuntavarusteisiin.
- Opiskelija tietää, millainen merkitys liikunnallisen elämäntavan omaksumisella on arjen hyvinvoinnissa ja toimintakyvyn tukemisessa sekä rentoutumisessa.
- Opiskelija ymmärtää terveyttä edistävän liikunnan harrastamisen merkityksen.
- Opiskelija osaa huolehtia omasta hyvinvoinnistaan.

Ylitä itsesi – viestintäkurssi rohkaistujille, 2.00 op

Nuorten vuorovaikutus- ja viestintätaitoja vahvistetaan oppivelvollisuusvuoden aikana niin, että nuori kehittää taitoaan toimia tavoitteellisesti, rakentavasti ja eettisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Nuori oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä ja tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämiskohteita. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa monella tavoin nuoren sosiaalisia vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Rohkaistujakurssilla otetaan erityisesti huomioon viestintäarkuuteen ja itsensä ilmaisemiseen liittyvät haasteet ja keskitytään viestintärohkeuden kehittämiseen turvallisessa ilmapiirissä. Yksilöesiintymistä enemmän painotetaan vuorovaikutuksen iloa ja vapautta, kykyä viestiä aktiivisesti ryhmässä ja ilmaista itseään arjen viestintätilanteissa sekä oman viestijäkuvan vahvistumista. Kurssin aikana opiskelijat saavat vuorovaikutukseen ja viestintään liittyviä pieniä haasteita, jotka tehdään viikon aikana omassa sosiaalisessa ympäristössä ja sitä laajentaen. Kurssilla edetään ottaen huomioon ryhmän ja sen jäsenten yksilölliset tarpeet.

Opetuksen tavoitteet

Rohkaistujakurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ilmaista itseään puhumalla ja kirjoittamalla erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa
- kuunnella muita ja tulkita erilaisia kulttuurisen ilmaisun muotoja, myös painetussa ja digitaalisessa muodossa
- ottaa puheeksi asioita
- keskustella ja perustella näkemyksensä
- toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- tervehtiä ja käyttäytyä hyvän tavan mukaisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- tunnistaa, miten itse reagoi esiintymisjännitykseen, ja käyttää itselle sopivia keinoja sen hallitsemiseen
- esiintyä itselleen luontaisella tavalla
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä ja tarvittaessa ohjata ryhmää
- rakentaa sosiaalisia suhteita ja pitää niitä yllä
- esittää näkemyksensä rakentavasti ja toimia eettisesti erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa, myös sosiaalisessa mediassa.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.

Kamarikuoro, 3.00 op

Kurssilla opetellaan kuorossa laulamista, tervettä äänenkäyttöä, positiivista asennetta yhdessä laulamiseen ja kuorolaulun kurinalaisuutta. Harjoitellaan Siionin lauluja ja virsiä kuorosovituksina sekä muuta hengellistä ohjelmistoa. Kurssiin sisältyy itsenäistä harjoittelua. Lauletaan neliäänisiä sekakuorolauluja. Kuoro esiintyy opiston juhlissa ja muissa tilaisuuksissa.

Opetuksen tavoitteet

Kamarikuorokurssin opetuksen tavoitteena on että opiskelija osaa

- laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä
- hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut
- tiedostaa kuorolaulun kurinalaisuuden
- tuottaa musiikkia laulaen ryhmässä
- tulkita musiikkia sanoman mukaisesti
- esiintyä luontevasti ryhmässä
- nauttia musiikin tuottamisesta

- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä.
- Opiskelija hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut.
- Opiskelija tiedostaa kuorolaulun kurinalaisuuden.
- Opiskelija tuottaa musiikkia laulaen ryhmässä.
- Opiskelija tulkitsee musiikkia sanoman mukaisesti.
- Opiskelija esiintyy luontevasti ryhmässä.

Opistokuoro, 2.00 op

Opetellaan kuorossa laulamista, tervettä äänenkäyttöä, positiivista asennetta yhdessä laulamiseen ja kuorolaulun kurinalaisuutta. Harjoitellaan Siionin lauluja ja virsiä kuorosovituksina sekä muuta hengellistä ohjelmistoa. Lauletaan 1–3-äänisiä lauluja. Kuoro esiintyy opiston juhlissa ja muissa tilaisuuksissa.

Opetuksen tavoitteet

Opistokuorokurssin opetuksen tavoitteena on että opiskelija osaa

- laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä
- hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut
- tiedostaa kuorolaulun kurinalaisuuden
- tuottaa musiikkia laulaen ryhmässä
- tulkita musiikkia sanoman mukaisesti
- esiintyä luontevasti ryhmässä
- nauttia musiikin tuottamisesta
- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä.
- Opiskelija hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut.
- Opiskelija tiedostaa kuorolaulun kurinalaisuuden.
- Opiskelija tuottaa musiikkia laulaen ryhmässä.
- Opiskelija tulkitsee musiikkia sanoman mukaisesti.
- Opiskelija esiintyy luontevasti ryhmässä.

Huilunsoitto, 1.00 op

Opiskelija kehittää soitto- ja tulkintataitojaan. Opiskelija osallistuu ohjelmiston valintaan. Kurssiin sisältyy soittamisen harjoittelua omalla ajalla. Soittotunti on konsultointia ja soittoharjoittelun ohjaamista oikeaan suuntaan.

Opetuksen tavoitteet

Huilunsoiton opetuksen tavoitteena on että oppilas osaa

- lukea nuotteja
- hahmottaa musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia
- soittaa erityylisiä huilukappaleita sekä Siionin lauluja ja virsiä
- huomioida käden ja kehon asentoa soittaessaan
- ilmaista itseään musiikin keinoin
- esiintyä itsenäisesti
- nauttia tuottamastaan musiikista
- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa lukea nuotteja.
- Opiskelija osaa hahmottaa musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia.
- Opiskelija osaa soittaa erityylisiä huilukappaleita sekä Siionin lauluja ja virsiä.
- Opiskelija osaa säestää Siionin lauluja ja virsiä.
- Opiskelija osaa huomioida käden ja kehon asentoa soittaessa.
- Opiskelija rohkaistuu ilmaisemaan itseään musiikin keinoin.
- Opiskelija osaa esiintyä itsenäisesti.

Pianonsoitto, 1.00 op

Pianotunneilla opiskelija kehittää soitto- ja tulkintataitojaan. Opiskelija osallistuu ohjelmiston valintaan. Kurssiin sisältyy soittamisen harjoittelua omalla ajalla. Soittotunti on konsultointia ja soittoharjoittelun ohjaamista oikeaan suuntaan.

Opetuksen tavoitteet

Pianonsoiton opetuksen tavoitteena on että oppilas osaa

- lukea nuotteja
- hahmottaa musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia
- säestää Siionin lauluja ja virsiä
- huomioida käden ja kehon asentoa soittaessaan
- ilmaista itseään musiikin keinoin
- esiintyä itsenäisesti
- nauttia tuottamastaan musiikista
- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa lukea nuotteja.
- Opiskelija hahmottaa musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia.
- Opiskelija osaa säestää Siionin lauluja ja virsiä.
- Opiskelija huomioi käden ja kehon asennon soittaessaan.
- Opiskelija rohkaistuu ilmaisemaan itseään musiikin keinoin.
- Opiskelija osaa esiintyä itsenäisesti.

Urkujen soitto, 1.00 op

Opiskelija kehittää soitto- ja tulkintataitojaan. Opiskellaan urkujen monipuolista käyttöä ja erityyppisiä soittotapoja. Opiskelija osallistuu ohjelmiston valintaan. Kurssiin sisältyy soittamisen harjoittelua omalla ajalla. Soittotunti on konsultointia ja soittoharjoittelun ohjaamista oikeaan suuntaan.

Opetuksen tavoitteet

Urkujensoiton opetuksen tavoitteena on että oppilas osaa

- lukea nuotteja
- hahmottaa musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia
- itsenäisesti rekisteröidä urut musiikkityylin mukaisesti
- säestää Siionin lauluja ja virsiä
- huomioida käden ja kehon asentoa soittaessaan
- ilmaista itseään musiikin keinoin
- esiintyä itsenäisesti
- nauttia tuottamastaan musiikista

- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija osaa lukea nuotteja.
- Opiskelija osaa musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia.
- Opiskelija osaa rekisteröidä urut musiikkityylin mukaisesti.
- Opiskelija osaa säestää Siionin lauluja ja virsiä.
- Opiskelija huomioi käden ja kehon asennon soittaessaan.
- Opiskelija ilmaisee itseään musiikin keinoin.
- Opiskelija osaa esiintyä itsenäisesti.

Yksinlaulu, 1.00 op

Yksinlaulutunneilla opetellaan hengitys- ja laulutekniikkaa, kehonhallintaa, äänenhuoltoa, rytmikkaa, sävelkulkua ja laulujen tulkintaa opiskelijan lähtötaso huomioon ottaen. Tunnit toteutetaan parityöskentelynä siten, että toinen oppilas on aktiivi- ja toinen passiiviopiskelijana vuoroviikoin. Opitaan hengellistä sekä klassista yksinlauluohjelmistoa. Kurssi sisältää laulamisen harjoittelua omalla ajalla.

Opetuksen tavoitteet

Yksinlaulun opetuksen tavoitteena on että opiskelija osaa

- laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä
- huomioida kehon käytön laulaessaan
- hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut
- harjoitella laulua itsenäisesti
- hyväksyä oman äänensä ja kehittää sitä
- ilmaista itseään musiikin keinoin
- esiintyä itsenäisesti
- nauttia tuottamastaan musiikista
- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä.
- Opiskelija osaa huomioida kehon käytön laulaessaan.
- Opiskelija osaa hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut.
- Opiskelija harjoittelee laulua itsenäisesti.
- Opiskelija hyväksyy oman äänensä ja kehittää sitä.
- Opiskelija ilmaisee itseään musiikin keinoin.
- Opiskelija osaa esiintymään itsenäisesti.

Laulutaidon kehittäminen, 1.00 op

Kurssilla opetellaan laulamista yksin ja pienessä ryhmässä. Kurssille vaaditaan aiempia musiikin opintoja. Kurssiin sisältyy esilaulu- ja säestys harjoituksia. Opetellaan etsimään ohjelmistoa itsenäisesti. Kurssilla opetellaan tervettä äänenkäyttöä, positiivista asennetta yksin ja yhdessä laulamiseen ja ryhmälaulun kurinalaisuutta. Harjoitellaan Siionin lauluja ja virsiä sekä muuta hengellistä ohjelmistoa. Kurssiin sisältyy itsenäistä harjoittelua.

Opetuksen tavoitteet

Laulutaidon kehittämisen opetuksen tavoitteena on että opiskelija osaa

- laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä
- hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut
- tiedostaa ryhmälaulun kurinalaisuuden
- tuottaa musiikkia laulaen yksin ja ryhmässä
- tulkita musiikkia sanoman mukaisesti
- esiintyä luontevasti yksin ja ryhmässä
- nauttia musiikin tuottamisesta
- iloita onnistumisesta.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet

- Opiskelija laulaa luonnollisella ja terveellä äänellä.
- Opiskelija hahmottaa musiikin perusasiat, mm. rytmin ja sävelkulut.
- Opiskelija tiedostaa ryhmälaulun kurinalaisuuden.
- Opiskelija tuottaa musiikkia laulaen yksin ja ryhmässä.
- Opiskelija tulksee musiikkia sanoman mukaisesti.
- Opiskelija osaa esiintyä luontevasti yksin ja ryhmässä.

Englanti, 2.00 op

Kurssilla opiskellaan lukion englannin kurssi Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (ENA1) tavoitteiden mukaisesti.

Opetuksen tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen opiskelun tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- analysoi ja kehittää taitoaan käyttää itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä
- monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.

Keskeiset sisällöt

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettaminen kielten opiskelulle
- monikielisyyden voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja. Todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukin kurssin (ENA1) arviointikriteerien pohjalta tai
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty.

Fysiikka, 2.00 op

Fysiikan opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkityksen jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Moduulissa (FY1) opiskelija saa kuvan fysiikan kokeellisesta luonteesta ja tutustuu kvantitatiiviseen mallintamiseen. Keskeisenä näkökulmana on, miten uutta tietoa rakennetaan tekemällä havaintoja ja kokeita fysiikalle ominaisella tavalla. Moduuli kehittää yhteistyötaitoja ja luo perustaa monitieteiselle ja luovalle osaamiselle.

Moduulissa (FY2) perehdytään siihen, miten energiaa tuotetaan, siirretään ja käytetään sekä mitä vaikutuksia näillä toiminnoilla on ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisten hyvinvointiin. Keskeisenä näkökulmana on energian käsitteen ilmeneminen näissä yhteyksissä sekä se, miten energian käsite jäsentää ja täsmentää aiheesta käytävää keskustelua ja siihen liittyviä näkemyksiä.

Opintojakson aikana opiskellaan lukion fysiikan FY 1 JA 2 tavoitteiden mukaisia asioita.

Opetuksen tavoitteet

Moduulien tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.
- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta

Keskeiset sisällöt

(FY1)

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulosten kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitleminen ja toteutus

Moduulin keskeisiä sisältöjä voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavissa temaattisissa yhteyksissä: liikeilmiöt, tiheysmittaukset ja putoamiskiihtyvyys.

(FY2)

- energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen
- energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen
- energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastomuutokseen

Moduulin keskeisiä sisältöjä voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavissa temaattisissa yhteyksissä: kemiallinen energia energialähteenä, kansallinen energiantuotanto ja -kulutus sekä energian käyttö kotitalouksissa.

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (FY1 ja 2) arviointikriteerien pohjalta tai
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty.

Uskonto, 2.00 op

Kurssilla opiskellaan lukion uskonnon kurssi Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (UE1).

Opetuksen tavoitteet

Moduulin tavoitteena on että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

Keskeiset sisällöt

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde
- maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeus
- uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muiden ajankohtaisten uskontoihin ja katsomuksiin vastaaville
- juutalaisuus, kristinuskon ja islamin kulttuuristausta, syntyneet sekä keskeiset, että yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille

Arviointi

Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija saa opintojensa aikana palautetta opintojen edistymisestä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Hän tekee myös itsearviointia ja saa mahdollisesti vertaisarviointia. Arviointi perustuu tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin.

Arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, ja todistuksen lukiokursseista myöntää Ranuan lukio.

- Kurssi arvioidaan lukion kurssin (UE1) arviointikriteerien pohjalta.
- Kansanopistotodistuksessa arviointi on Hyväksytty/Hylätty.

6. Oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppimisen arvioinnilla on koulutuksessa kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on toisaalta ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää opiskelijoiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi) ja toisaalta määrittää, missä määrin opiskelija on saavuttanut opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen ja työskentelyyn.

Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten opiskelija on saavuttanut eri opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Oppilaitoksessa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytännöissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisiin tapoihin osoittaa osaamisensa. Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso opetuskielessä.

Vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa oppimisen ja osaamisen arviointi tehdään suhteessa opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määriteltuihin tavoitteisiin.

6.1. Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- Arviointi on yhdenvertaista ja perustuu opiskelijoiden yhdenvertaiseen kohteluun.
- Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta. Tämä edellyttää vuorovaikutusta opettajan ja opiskelijan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy opiskelijoiden osallisuuden mahdollistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja kannustaminen.
- Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista. Arviointikäytännöt suunnitellaan johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja samalla varmistetaan arviointiperiaatteiden yhtenäisyys oppilaitoksessa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.
- Opiskelijoiden suorituksia ei verrata toisiinsa.
- Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.
- Arviointi on monipuolista. Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelijoille tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin.
- Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnissa käytetään näissä opetussuunnitelman perusteissa määriteltäviä, opintokokonaisuuksien tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri opintokokonaisuuksille.

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö oppilaitosyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytänteissä huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa. Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten opiskelijoiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan kielitaidon taso opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan opintokokonaisuuden tiedonalan kielessä.

6.2. Todistukset

Koulutukseen osallistumisesta opiskelijalle annetaan todistus. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusten liitteistä. Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista, jos opiskelija eroaa tai keskeyttää koulutuksen suorittamisen. Opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä opetussuunnitelman perusteissa määrättyyn osaamiseen. Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan opetussuunnitelman perusteiden mukaiset vaatimukset ja tavoitteet. Opiskelijalle on annettava mahdollisuus itsearviointiin. Itsearviointi ei vaikuta osaamisen arviointiin. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Kansanopiston ylläpitäjän tulee järjestää mahdollisuus osaamisen uusimiseen, jos opiskelijan osaamisen arviointi on hylätty. [1]

Todistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- koulutuksen ylläpitäjän ja oppilaitoksen nimi
- oppilaitoksen opetuskieli
- opiskelijan koko nimi ja henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- yhteisten opintokokonaisuuksien ja valinnaisten opintojen arviointi asteikolla hyväksytty/hylätty-
- opintojen laajuus yhteisissä sekä valinnaisissa opintokokonaisuuksissa opintopisteinä-
- maininta siitä, että todistus on näiden Opetushallituksen 8.1.2021 hyväksymien opetussuunnitelman perusteiden mukainen

Jos opiskelija on suorittanut kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen aikana perusopetuksen opintoja, voi opiskelija saada hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa perusopetuksen oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä. Perusopetuksen opintojen suorittamistavoista kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen aikana päätetään opetussuunnitelmassa. Perusopetuksen opintojen suorittamista varten kansanopiston ylläpitäjän tulee sopia perusopetuksen järjestäjän kanssa, miten opiskelijat voivat halutessaan suorittaa perusopetuksen opintoja, millaisia opetusjärjestelyjä se edellyttää ja miten erityinen tutkinto järjestetään.

[1] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 g §.](#)